

จีน คอมมิวนิสต์ - รัสเซีย เหม่ทางที่จะร่วมนกันหรือไม่

การโต้เถียงทางอุดมการณ์

ความขัดแย้งระหว่างจีน คอมมิวนิสต์ - รัสเซีย เหม่ทางที่โต้วถ่าวถึงสาระของการขัดแย้งในบทที่ ๒ นั้น ทำให้เราทราบว่า การขัดแย้งระหว่างจีน คอมมิวนิสต์และรัสเซีย นั้น เป็นความจริง และขณะนั้นก็เป็นที่ยอมรับทั้งฝ่ายจีนแดง- และฝ่ายรัสเซีย ในที่นี้จะได้ศึกษาว่า จีน คอมมิวนิสต์และรัสเซีย เหม่ทางที่จะสนิทสนมกันหรือร่วมนกันไคหรือไม่ แต่ก่อนอื่นไคร ขอสรุปการโต้เถียงระหว่างปี ๑๙๕๖ - ๑๙๖๒ ระหว่างจีน คอมมิวนิสต์และรัสเซีย เหม่มาเป็นย่อ ๆ ดังนี้ .-

๑๔ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๖ ครูสชอฟโต้วถ่าวในที่ปร ะชุมพรรคคอมมิวนิสต์ รัสเซียครั้งที่ ๒๐ โถยโต้วถ่าวโชมตีสตาลินและเปลี่นแปลงนโยบายต่างประเทศ

๔ เมษายน ๑๙๕๖ คณะกรรมการสาขาการเมืองของจีน คอมมิวนิสต์ ไคปร ะชุมกัน เกี่ยวกับการพิจารณาถอยแกลงของครูสชอฟที่ถ่าวที่ปร ะชุมพรรค คอมมิวนิสต์รัสเซียครั้งที่ ๒๐ และได้ออกแถลงการณ์ว่า "สตาลินมีคุณมากกว่าโทษ"

๑๗ เมษายน ๑๙๕๖ ประกาศเลิกองค์การ คอมมิวนิฟอร์ม เพื่อให้ยูโกสลาเวียเข้ามาในค่ายคอมมิวนิสต์อีกตั้งเดิม

๑๘ - ๒๗ เมษายน ๑๙๕๖ ภายหลังกการปร ะชุมพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซีย ครั้งที่ ๒๐ ครูสชอฟและบูกานินไค เดินทางไปเยือนอังกฤษ และไคประกาศความ ตั้งใจจริงต่อการอปร ะวมกันอย่างสันติกับฝ่ายตะวันตก

๑๒ ธันวาคม ๑๙๕๖ คณะกรรมการกลางสาขาการเมืองคังถ่าวไคออกแถลงการณ์อีก ไคเหมี่สาระ สำคัญว่า

(๑) รัสเซียมีปร ะสพการณ์ทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว จะอาศัยความล้มเหลวมา เป็นสิ่งชี้ขาดอย่างเคี่ยวไคไค

- (๒) ความยึดของสถาบันมีน้อยกว่าความดี
- (๓) จะต้องดำเนินคตินิยม dogmatism และ revisionism
- (๔) ขอมรับว่ามีการขัดแย้งระหว่างประเทศคอมมิวนิสต์
- (๕) ฐานะของพรรคคอมมิวนิสต์ทุกประเทศเท่าเทียมกันหมด และคตินิยมสิทธิพิเศษของประเทศใหญ่

๒๑ พฤศจิกายน ๑๙๕๗ พรรคคอมมิวนิสต์ของประเทศสังคมนิยม
 ๑๒ ประเทศ ได้มาประชุมที่มอสโก และได้ออกแถลงการณ์ฉบับหนึ่ง โดยมีสาระสำคัญว่า

(๑) หลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติภายใต้สังคมนิยมระบบที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งได้รับการพัฒนาการและถูกนำมาใช้ในการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ครั้งที่ ๒๐ นั้น ยังเป็นมูลฐานที่สำคัญของประเทศสังคมนิยม และเป็นเครื่องคำจูงที่สำคัญในการดำรงไว้ซึ่งสันติภาพระหว่างประเทศสังคมนิยมด้วยกันควย และความคิดที่อยู่ร่วมกันโดยสันติตามหลัก ๕ ประการของจีนคอมมิวนิสต์นั้น ก็เป็นหลักการของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในประเทศสังคมนิยมเช่นกัน

(๒) ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในค่ายสังคมนิยม จะต้องเป็นไปตามมูลฐานหลักความเสมอภาค ความเคารพกันและกันความเป็นเอกราชและไม่แทรกแซงกิจการภายในนั้นยังไม่เพียงพอ ยังจะต้องร่วมมือกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้มากขึ้น

(๓) ที่ประชุมเห็นว่า การที่จะไปสู่จุดหมายของคอมมิวนิสต์นั้น จะต้องพิจารณาถึงสภาพของแต่ละประเทศ และที่ประชุมได้กล่าวว่ dogmatism และ revisionism ต่างเป็นอุปสรรคขัดขวางคตินิยมคอมมิวนิสต์

(๔) การรักษาสันติภาพไม่ใช่ภาระของพรรคคอมมิวนิสต์อย่างเดียวกัแต่รวมถึงชนชั้นกรรมาชีพทั่วโลกควย

๓๑ กรกฎาคม - ๓ สิงหาคม ๑๙๕๕ ได้มีแถลงการณ์เกี่ยวกับการพบปะระหว่างครูสซอฟกับเมาเซซุง ณ กรุงปักกิ่ง มีสาระสำคัญว่า

๑. ภูมิภาคผนวก ๑๓
 ๒. ภูมิภาคผนวก ๑๒

(๑) รัสเซีย - จีนคอมมิวนิสต์ปรนามสหรัฐา และอังกฤษที่กระทำ การรุกรานต่ออาณาเขตตะวันออกไกลและกลาง และเสนอให้มีการประชุมระหว่าง ประมุขของประเทศมหาอำนาจเพื่อขจัดปัญหาของภูมิภาคนี้

(๒) รัสเซีย - จีนคอมมิวนิสต์ สนับสนุนการต่อสู้ของประชาชน สหสาธารณรัฐอาหรับ อิรัก และประเทศอาหรับอื่น ๆ และขบวนการ National liberation ของประชาชนในกลุ่มเอเชีย ออฟริกา และลาตินอเมริกา

(๓) รัสเซีย - จีนคอมมิวนิสต์ จะพยายามทุกวิถีทางที่จะลดความ คึงเครียดระหว่างประเทศและจะป้องกันสงครามครั้งใหม่ ทั้งรัสเซีย - จีนคอมมิวนิสต์ เห็นด้วยกับสิทธิของประชาชนของประเทศต่าง ๆ ในการเลือกระบบสังคมนิยม เมือง ของตนเอง ประเทศที่มีระบบสังคมนิยมต่างกัน จะอยู่ร่วมกันโดยสันติตามหลักของ ปัญจศีลา และการขัดแย้งทั้งหลายจะคอยตกลงด้วยการเจรจา การร่วมมือกันทาง วัฒนธรรมและเศรษฐกิจกับประเทศที่มีระบบต่างกัน เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดนั้น เป็นสิ่งที่ควรสนับสนุน ทั้งรัสเซีย - จีนคอมมิวนิสต์เห็นว่างานขั้นแรกที่ของกระทำ ก็คือ การลดอาวุธ ภัยและห้ามทดลองอาวุธนิวเคลียร์ และถอนฐานทัพที่อยู่ในต่างประเทศ

(๔) รัสเซีย - จีนคอมมิวนิสต์ จะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดเพื่ออุดมการณ์ ของคอมมิวนิสต์ จะต่อสู้เพื่อความบริสุทธิ์ของมาร์กซ์-เลนิน จะป้องกันคำแถลงการณ์ มอสโก ๑๙๕๓ และจะต่อต้านกับพวกลัทธิแก๊งโซ ซึ่งหมายถึงบิโกลลาเวีย เราจะเห็นว่า แถลงการณ์นี้เป็นการขัดกันระหว่างรัสเซีย - จีนคอมมิวนิสต์อยู่ในตัว เป็นเช่นเดียวกับ แถลงการณ์มอสโก ๑๙๕๓

๒๗ มกราคม ๑๙๕๕ ครุสชอฟได้กล่าวในที่ประชุมพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซีย ครั้งที่ ๒๑ โดยโดยอ้างถึงนโยบายอยู่ร่วมกันโดยสันติ สงครามเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ และการก้าวไปสู่อุดมการณ์ของคอมมิวนิสต์นั้นต้องค่อยเป็นค่อยไป จูเอนไล นายกรัฐมนตรีจีนคอมมิวนิสต์ได้กล่าวโจมตียูโกสลาเวียว่า เป็นพวกทำลายลัทธิมาร์กซ์และ เลนิน

สิงหาคม - กรกฎาคม ๑๙๕๕ ได้มีการประชุมคณะผู้นำของพรรคคอมมิวนิสต์จีน เมาเซตุงได้ปลุกนายพลเผิงเตอะหู่ป รัฐมนตรีกลาโหมของจีน คอมมิวนิสต์ออก เพราะเป็นพวกที่สนับสนุนครูสซอพ

๑๐ กันยายน ๑๙๕๕ จีนคอมมิวนิสต์ได้มีจดหมายถึงรัสเซีย โดยกล่าวหาว่ารัสเซียทำเนียบคิดพลาดมาแล้วตั้งแต่การประชุมพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียครั้งที่ ๒๐

กันยายน ๑๙๕๕ เกิดสงครามพรมแดนระหว่างจีนคอมมิวนิสต์อันเกิดขึ้นครั้งแรก รัสเซียได้แถลงว่าวางตัวเป็นกลาง

เมษายน ๑๙๖๐ หนังสือพิมพ์รายปักษ์ของจีนคอมมิวนิสต์ หงฉี ได้ลงบทความ Long Live Leninism ซึ่งบทความนี้ได้เน้นถึงคำสอนของเลนินที่ว่า ไม่มีชนชั้นปกครอง ย่อมแพ้โดยปราศจากการต่อสู้ ซึ่งหมายความว่า การที่คอมมิวนิสต์จะชนะนายทุนนั้น จะต้องทำสงคราม บทความนี้เป็นการโจมตีรัสเซียครั้งแรกทางหนังสือพิมพ์

๒ มิถุนายน ๑๙๖๐ รัสเซียได้ตอบจดหมายของจีนคอมมิวนิสต์ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๑๙๕๕ นั้น เสนอให้เปิดประชุมขจัดปัญหาการขัดแย้ง

๘ มิถุนายน ๑๙๖๐ รัสเซียได้เสนอให้มีการประชุม ณ กรุงบูคารเรสต์ โดยไม่ต้องมีข้อยุติอย่างไร จีนคอมมิวนิสต์ตอบตกลง

มิถุนายน ๑๙๖๐ ได้มีการประชุม General Council of the world Federation of Trade Union ณ กรุงปักกิ่ง ในการประชุมครั้งนี้ได้แสดงถึงความแตกแยกระหว่างจีนคอมมิวนิสต์ - รัสเซียมากขึ้น ในที่ประชุมครั้งนี้จีนคอมมิวนิสต์ได้ใช้การประชุมสภายุโรประหว่าง รัสเซีย อังกฤษ สหรัฐฯ เกี่ยวกับสันติภาพซึ่งได้ล้มเหลวลง โดยกล่าวว่าฝ่ายตะวันตกไม่ยอมเชื่อถือครูสซอพ (การประชุมสภายุโรปนี้ ประชุมกันในเดือนพฤษภาคม) และว่า รัสเซียกำลังดำเนินนโยบายอ่อนข้อกับฝ่ายตะวันตก ซึ่งเป็นการขัดกันกับอุดมการณ์ของมาร์กซและเลนิน

นอกจากนี้ หลิวจางเฉิง (Liu chang sheng) รองประธานของสหพันธ์ดังกล่าว โจมตีคำแถลงของครูสซอพในการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียครั้งที่ ๒๑ ว่า

การที่จะหลีกเลี่ยงสงครามได้นั้น แม้ว่าจักรวรรดินิยมจะคงอยู่ก็ตาม เป็นภาพลวงตา
ที่อันตราย ที่จะนำความหายนะที่เรามองเห็นได้ในปัจจุบัน

การประชุม WFTU ครั้งนี้ ทำให้เกิดการแตกแยกระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์
ในยุโรป เอเชีย และพรรคคอมมิวนิสต์ในกลุ่มประเทศที่ด้อยพัฒนาการด้วยกัน กล่าวคือ
ที่ประชุมนี้มีทั้งฝ่ายสนับสนุนจีนคอมมิวนิสต์ และฝ่ายรัสเซีย และในครั้งนี้อัลบาเนีย
โคสสนับสนุนจีนคอมมิวนิสต์

เราจะเห็นได้จากถ้อยคำของที่ประชุมครั้งนี้ว่า ฝ่ายจีนคอมมิวนิสต์จะ
ไม่ใหม่คำพูดที่กล่าวถึงการลดอาวุธหรืออุปสรรคของวัตถุประสงค์ภาพที่จะ
เปลี่ยนจากสภาพการเตรียมพร้อม แต่ฝ่ายรัสเซียต้องการที่จะให้ที่ประชุมนี้สนับสนุน
นโยบายของครูสซอฟ แต่ผลสุดท้ายคำแถลงการณ์ของที่ประชุมนี้ไม่มีข้อความที่ชัดเจน
กันนั้นเลย

ท่าทีของรัสเซียในครั้งนี้นี้ เราจะเห็นได้จากหนังสือพิมพ์ปรากฏาไคลงบทความ
อ้างถึงหนังสือของเลนิน เกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์ฝ่ายซ้ายยุคก่อน ซึ่งเป็นที่เข้าใจว่า
มุ่งกระแทกถึงจีนคอมมิวนิสต์โดยเฉพาะ

๑๒ มิถุนายน ๑๙๖๐ รัสเซียได้มีจดหมายถึงจีนคอมมิวนิสต์ โดยเน้นถึง
นโยบายของตนว่า เป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องรับผิดชอบของรัสเซียว่าเป็นฝ่ายถูกต้อง ในส่วน
ที่เกี่ยวกับการดำเนินกลยุทธ์วิธีที่ว่า การเปลี่ยนแปลงอย่างสันติไปสู่สังคมนิยม การอยู่
ร่วมกันอย่างสันติ นโยบายเกี่ยวกับสงครามและสันติภาพและการลดอาวุธนั้น เป็นการถูกต้อง

๒๐ มิถุนายน ๑๙๖๐ ได้มีการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ประจำปีที่ ๓ ของ
ประเทศยูเมเนียบ ณ กรุงบูคาร์เรสต์ ท่าทีปรากฏแก่โลกภายนอกว่า การประชุมครั้งนี้
เป็นการประชุมธรรมดาสามัญของประเทศคอมมิวนิสต์เล็ก ๆ เท่านั้น และไม่มีประเทศ
ใดที่จะส่งผู้แทนขึ้นประชุมเข้าร่วมการประชุมครั้งนี้ด้วย

ครูสซอฟไม่ได้ตั้งใจในตอนแรกว่าจะไปร่วมการประชุมครั้งนี้ แต่เมื่อผู้แทนของ
จีนคอมมิวนิสต์ เบ่งเซง ไค เขาเยี่ยมค่านับครูสซอฟ ขณะที่ยานประเทศรัสเซีย ครูสซอฟ
ได้ตัดสินใจว่าจะไปร่วมการประชุมไม่กี่วันที่จะถึงกำหนดการประชุมและตั้งใจเตรียม

แผนการที่จะโจมตีจีนคอมมิวนิสต์ในที่สุดนี้ ครั้งนี้ด้วย แทนที่จะเปิดการเจรจากัน
ในเรื่องปัญหาข้อขัดแย้งตามที่โคกตกลงกันไว้

เป่งเซง เป็นบุคคล ๑๕ คนแรก ที่มีชื่อเสียงในการ เป็นประมุขของจีน
คอมมิวนิสต์ เป็นนายกเทศมนตรีนครปักกิ่ง และยังเป็นกรรมการในองค์การที่มีอำนาจ
ของพรรคคอมมิวนิสต์จีนถึง ๓ แห่ง แต่ที่บูคาร์เรสต์ ฐานะของเป่งเซง เล็กมาก
เพราะประมุขของประเทศคอมมิวนิสต์ในยุโรปไกลไปร่วมประชุมคราวนี้ อย่างพร้อมเพรียง
ภายหลังที่ครูสซอพท์คัดสินใจไปร่วม

การประชุมโคก เป็นไปอย่างแจ่มแจ้งในสามวันแรก ผู้แทนของแต่ละประเทศ
โคกขึ้นมาแถลงลวน เป็นข้อความสั้น ๆ เว้นแต่ครูสซอพท์และเป่งเซง โคกชื่นชมกล่าวโจมตี
ซึ่งกันและกัน

ครูสซอพท์โคกกล่าวว่า การที่จะเอาเหตุขู่ของเลนินที่ว่า การต่อสู้ระหว่าง
นายทุนและลัทธิคอมมิวนิสต์ เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ นั้น เป็นไปไม่ได้เสียแล้ว และ
ครูสซอพท์ยังกล่าวว่า จะได้มีการประชุมสภายุโรปตะวันตกเร็ว ๆ นี้ เพื่อหลีกเลี่ยง
สงคราม เพื่อประชาชนชาวโลกจะได้อยู่กันอย่างสันติสุข แต่เป่งเซงโคกกล่าวว่า ทรายโคก
ที่ลัทธิจักรวรรดินิยมยังคงอยู่ ทรายนั้นสงครามยังคงมีอยู่ต่อไป สงครามจะหลีกเลี่ยงได้
ก็ต่อเมื่อประชาชนชาวเอเชีย ออฟริกา ลาตินอเมริกา รวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ในวันต่อมา ครูสซอพท์โคกกล่าวอีกว่า โดยอาศัยหลักของนาร์กซและเลนิน
เราจะต้องคิดเพื่อตัวของเราเอง ศึกษาชีวิตอย่างลึกซึ้ง วิเคราะห์ถึงเหตุการณ์ปัจจุบัน
และตั้งจะคงศึกษาข้อยุติต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อค่ายคอมมิวนิสต์ด้วย ในกรณีที่
สามารถอ่านอย่างเกี่ยวพันยังไม่พอ ยังคงมีความเข้าใจในเนื้อหาบางอย่างถูกต้องคว
ว่ อะไรที่เราอ่านนั้นสามารถจะนำมาใช้กับเงื่อนไขเฉพาะอย่างในชีวิตของเราได้หรือไม่
โดยพิจารณาถึงเหตุการณ์ และอำนาจสมมุติที่แท้จริง ผู้นำการ เมืองที่มีการกระทำใน
ตำแหน่งนี้ เขาไม่เพียงแต่อ่านออกเท่านั้น ยังสามารถประยุกต์การสอนเข้ากับหลักปฏิบัติ
ถ้าผู้นำดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการตามตำแหน่งนี้ เขาจะเป็นคนประหนึ่งว่า เขามอง
ไปในหนังสือ แต่เขาไม่เห็นอะไร

ผลของการประชุมที่บคาร์เรสต์ ได้มีแถลงการณ์ออกมาฉบับหนึ่ง ได้กล่าวว่า พรรคคอมมิวนิสต์ทั้งหลายที่ได้นำประชุมกัน ณ ที่นี้มีความเห็นเป็นอย่างเดียวกันว่า สถานการณ์ของการเมืองระหว่างประเทศและความเจริญของประเทศสังคมนิยมทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องยืนยันความถูกต้องของทฤษฎีมาร์กซ์ - เลนินตามที่ได้แถลงไว้ตามแถลงการณ์มอสโก ปี ๑๙๕๗ แต่อย่างไรก็ตามแถลงการณ์มอสโก ๑๙๕๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันโดยสันติระหว่างประเทศที่มีระบบสังคมไม่เหมือนกัน และการหลีกเลี่ยงสงคราม รวมทั้งวิธีการที่จะไปสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์โดยทางสันตินั้นยังเป็นหลักการที่ถูกต้อง

๗ สิงหาคม ๑๙๖๐ หนังสือพิมพ์ปราฟคา ได้ลงบทความ Problem of War and Peace in present-day condition ได้เน้นถึงนโยบายการอยู่ร่วมกันโดยสันติว่า ถึงเวลาแล้วที่จะต้องดำเนินการตามนโยบายนี้ เพราะผลผลิตทางเศรษฐกิจของฝ่ายสังคมนิยมสูงกว่าฝ่ายตะวันตกมาก และการอยู่ร่วมกันโดยสันตินี้ ฝ่ายนายทุนจะล้มละลายไปเองโดยไม่ต้องทำสงครามแต่อย่างใด นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ปราฟคายังชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบัน โดยกล่าวว่า จักรวรรดินิยมโคลตกฐานะการเป็นเจ้าโลกแล้ว และความคิดเห็นของเลนินเกี่ยวกับ Series of Revolution ก็โคลลาสมม์ไปแล้ว

๘ สิงหาคม ๑๙๖๐ จีนคอมมิวนิสต์ได้ปฏิเสธในการที่จะเข้าร่วมการประชุมเกี่ยวกับเรื่องของตะวันออก ณ กรุงมอสโก การกระทำของจีนคอมมิวนิสต์ดังกล่าวอาจจะทำให้ไม่มีผู้ใดเข้าร่วมประชุมก็ได้ เพราะการประชุมส่วนใหญ่และที่สำคัญคือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ SINOLOGY

๑๖ สิงหาคม ๑๙๖๐ หนังสือพิมพ์หนึ่งได้ลงบทความ Modern Revisionism ว่ากำลังพยายามที่จะทำให้จีนคอมมิวนิสต์อยู่โดดเดี่ยวมาตั้งแต่ปี ๑๙๕๕ แต่พวกนี้จะไม่พบวาทณ์เองกำลังถกศึกษา และเกือบจะเป็นเวลาเดียวกันที่หลิว เวบ ยัน ผู้นำชั้นสูงคนหนึ่งของจีนคอมมิวนิสต์ได้กล่าวคำปราศรัยในที่สาธารณะเป็นครั้งแรกว่า จีนคอมมิวนิสต์เป็นยูแปลลัทธิเลนินได้ถูกต้องเท่านั้น ความคิดของเมาเซตุงเป็นความคิดของมาร์กซ์ - เลนินที่พัฒนาแล้ว

กันยายน ๑๙๖๐ ปักกิ่ง ได้พิมพ์หนังสือรวมงานของ เมา เซตุง ซึ่งในหนังสือ
 นั้นได้ประเมินความคิดของ เมา เซตุงว่า กลยุทธ์ในการดำเนินการสงครามนั้นถูกต้อง
 และในเดือนเดียวกันนี้เอง ได้มีการเตรียมการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์
 ๔๑ ประเทศ ณ กรุงมอสโก และงานการเตรียมการประชุมนั้น ได้มีพรรคคอมมิวนิสต์ของ
 ๒๖ ประเทศได้เข้าร่วมการประชุม ผู้นำของจีนคอมมิวนิสต์ เต็งเสี่ยวบิง เลขาธิการ
 พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้เป็นหัวหน้าคณะ ฝ่ายรัสเซียมีชูลอฟ ซึ่งเป็นรองเลขาธิการ
 พรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียในสมัยนั้น เข้าร่วมการประชุมเตรียมงานการประชุมพรรค
 คอมมิวนิสต์ ๔๑ ประเทศ

การประชุมครั้งนี้เกิดขึ้นจากการประชุมที่กรุงบูคาเรสต์ ที่ว่าที่ประชุมเกิด
 ความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาความถูกต้องของลัทธิมาร์กซ์ - เลนิน

งานของคณะกรรมการเตรียมการประชุม คือการเตรียมเอกสารและร่าง
 นโยบายใหม่ เพื่อแทนแถลงการณ์มอสโก ในปี ๑๙๕๗ แต่งานนั้นได้เป็นไปอย่างล่าช้า
 เพราะได้เกิดการขัดแย้งระหว่างยูแชนของจีนคอมมิวนิสต์และรัสเซียอย่างมากมา
 จนกระทั่งถึงวันเปิดการประชุม

ชูลอฟ ประธานเตรียมการประชุมได้วิจารณ์การประชุมครั้งนี้ว่า^๓

(๑) จีนคอมมิวนิสต์ไม่เข้าใจความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์
 ระหว่างอำนาจทางการเมืองและทางเศรษฐกิจ และจีนแดงได้ตีความหมายของลัทธิ
 เลนินผิดพลาด

(๒) จีนคอมมิวนิสต์สนับสนุนการอยู่ร่วมกันโดยสันติแต่ในนามเท่านั้น
 และในเวลาเดียวกันก็กล่าวว่าสงครามเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ในโลกนี้มีอยู่สองทาง
 เท่านั้น คือสงครามและสันติภาพ ไม่มีทางเลือกทางที่สาม รัสเซียไม่สามารถจะยอมให้
 นายทุนทำลายแบบประชาธิปไตย การอยู่ร่วมกันโดยสันติจะทำให้คอมมิวนิสต์ที่อยู่ในประเทศ
 นายทุนสามารถทำการต่อสู้เพื่อเสรีภาพได้

(๓) รัสเซียได้เคยให้ความช่วยเหลือชนชั้นกรรมาชีพปิดอำนาจและปัจจุบันนี้
 การต่อสู้เพื่ออำนาจก็ยังจำเป็นอยู่ แต่ตั้งนี้มีได้หมายความว่า รัสเซียจะล้มอุดมการณ์

๓. Crankshaw E., The new cold war, Penguin Books, U.S.A., 1963, pp. 119-120

สุดท้ายของคอมมิวนิสต์ การเตรียมการทางทหารยังเป็นของจำเป็น แต่อุดมการณ์
กึ่งกลางจีนคอมมิวนิสต์โคปฎิเสธ แนะนำให้ใช้ทางที่สาม คือสงครามเฉพาะถิ่น
(Local) แต่เป็นไปได้ เพราะสงครามเฉพาะถิ่นจะนำไปสู่สงครามโลก

(๔) รัสเซียเห็นว่า พลังของนายทุนจะคงขัดแย้งกับพวกนายทุน โดบ
พวกกรรมกรและมวลชนต่าง ๆ การโค่นล้มอำนาจโอบทางรัฐสภานั้น เป็นการระ
หว่านที่ของกรรมกรและมวลชนต่าง ๆ เพราะว่าสภาพการณ์ของโลกปัจจุบันนี้ชนชั้น
กรรมกรจะคงชนะโดยทางสันติ

(๕) ทัศนคติของจีนคอมมิวนิสต์จะทำให้จีนคอมมิวนิสต์อยู่โดดเดี่ยว
กล่าวคือ จีนคอมมิวนิสต์โคปฎิเสธการเข้าร่วมประชุมของเกรสติกเรียน (Congress of
student) และการประชุมของเกรสสตรี (Congress of women) และในที่ประชุม
สมาชิกทั้งหลายได้คัดค้านจีนคอมมิวนิสต์ที่พยายามจะขัดขวางไม่ให้องค์การนี้ดำเนินผล
ประโยชน์ที่จะให้แก่มนุษยภาพ

(๖) จีนคอมมิวนิสต์พยายามที่จะรักษาลัทธิบูชาบุคคลเอาไว้

(๗) จีนคอมมิวนิสต์มีแนวโน้มที่จะเป็นจักรวรรดินิยม

(๘) จีนคอมมิวนิสต์เห็นว่า พรรคคอมมิวนิสต์รัสเซีย และพรรคคอมมิวนิสต์
จีนมีอุดมการณ์ต่างกัน รัสเซียพยายามที่จะคืนดีกับจีนคอมมิวนิสต์ แต่จีนคอมมิวนิสต์ไม่
เห็นด้วย

๕ พฤศจิกายน ๑๙๖๐ รัสเซียได้ออกจดหมายเวียนถึงพรรคคอมมิวนิสต์ทั้งหลาย
เป็นการตอบข้อข้องใจของจีนคอมมิวนิสต์ในจดหมายที่ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๑๙๕๙ โดย
ได้เน้นถึงความถูกต้องทางอุดมการณ์

พฤศจิกายน - ธันวาคม ๑๙๖๐ ได้มีพรรคคอมมิวนิสต์ ๔๑ ประเทศ ได้มา
ประชุม ณ กรุงมอสโก การประชุมเริ่มตนด้วยครุสชอฟเป็นผู้นำเปิดประชุมต้อนรับ
สมาชิกต่าง ๆ ที่มาจากทั่วโลก โดยไม่มีเค้าว่าจะมีการโต้เถียงกันอย่างเปิดเผย ต่อจาก
นั้นครุสชอฟ ได้กล่าวถึงแถลงการณ์ที่โคแจกให้แก่บรรดาชนชั้นทั้งหลายโดยกล่าวเห็นว่า
รัสเซียไม่ได้เป็นประโยชน์ต่อลัทธินายทุน และรัสเซียไม่ได้ละทิ้งการต่อสู้เพื่อปฏิวัติ
ตรงกันข้ามรัสเซียกับหาทางอื่นที่จะให้บรรลุถึงสังคมนิยม

คอกจากนั้น ผู้แทนของกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา และกลุ่มประเทศยุโรป ตะวันออกได้เริ่มโจมตีจีนคอมมิวนิสต์ว่าไม่ดำเนินตามหลักการของมาร์กซ์ - เลนิน จนถึงวันที่ ๑๔ ธันวาคมถึงวาระที่ผู้แทนของจีนคอมมิวนิสต์ขึ้นมากล่าว เติ้ง เสี่ยวผิง ผู้แทนของจีนคอมมิวนิสต์ได้กล่าวอย่างยืดยาวและย่ำว่า สงครามเป็นสิ่งที่จะต้องหลีกเลี่ยงไม่ได้ และจีนคอมมิวนิสต์ไม่โคละเบ็คหลักการของมาร์กซ์ - เลนิน และหังยังไคน่า หลักการนี้มาใช้ในประเทศจีนขณะนี้ นอกจากนี้ เติ้ง เสี่ยวผิง ยังกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์นั้น ไม่มีเหตุผลว่า พรรคคอมมิวนิสต์ที่เล็กจะต้องขึ้นอยู่กับพรรคคอมมิวนิสต์ที่ใหญ่ ไม่มีพรรคคอมมิวนิสต์ที่เหนือกว่าและพรรคคอมมิวนิสต์ที่ต่ำกว่า ทุกพรรคเป็นอิสระแก่กัน

๖ ธันวาคม ๑๙๖๐ ที่ประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ ๔๑ ประเทศได้ออกแถลงการณ์ โดเม็สสารสำคัญว่า .

(๑) ในปัจจุบันนี้ ระบบสังคมนิยมได้กลายเป็นส่วนประกอบที่ใช้ในการตัดสินความก้าวหน้าของสังคม สิ่งที่ทำให้เป็นไป เช่นนี้สืบเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของรัสเซียและจีนคอมมิวนิสต์และประเทศสังคมนิยมทั้งหลาย

(๒) พรรคคอมมิวนิสต์ถือว่า การต่อสู้เพื่อสันติภาพเป็นงานขั้นแรก และนโยบายการอยู่ร่วมกันโดยสันติและการ เลี่ยงสงคราม เป็นสิ่งที่พรรคคอมมิวนิสต์ปรารถนา แต่การอยู่ร่วมกันโดยสันติไม่ใช่การ ออมชอมร ระหว่างอุดมการณ์ของสังคมนิยมกับพวกกฏมถิ

(๓) พรรคคอมมิวนิสต์สนับสนุนการปฏิวัติปลดปล่อยของชาติ National liberation revolution และสงครามปฏิวัติต่อต้านจักรวรรดินิยม แต่จะไม่แทรกแซงกิจการภายในของประเทศที่เกิดใหม่เหล่านั้น

(๔) พรรคคอมมิวนิสต์ถือว่า การต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยเป็นส่วนหนึ่งของการต่อสู้เพื่อไปสู่สังคมนิยม และพรรคคอมมิวนิสต์มีความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกับพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย (Social Democratic party) ในการต่อต้านสงครามนิวเคลียร์ ร่วมมือในการลัทธิอาวูช และต่อต้านใหม่การ ออทหารทางชาติออกจากดินแดนของประเทศทั้งหลาย

(๕) ที่ประชุมมีมติปร ะนามยูโกสลาเวียว่า เป็นพวกแก้ไข ซึ่งเป็นอันตราย ต่อขบวนการของคอมมิวนิสต์สากล

(๖) พรรคคอมมิวนิสต์เห็นว่า มติของการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซีย ครั้งที่ ๒๐ นั้น ไม่ใช่เป็นการตัดสินใจที่ใหญ่ในการสร้างสรรใหม่แก่พรรคคอมมิวนิสต์ รัสเซียมแต่อย่างเดียว ยังเป็นการดำเนินการก้าวใหม่ให้แก่ขบวนการ คอมมิวนิสต์สากลด้วย และทั้งยังเป็นการพัฒนาตัวเอง ไปตามทฤษฎีของลัทธิมาร์กซ - เลนิน

๑๓ ตุลาคม ๑๙๖๑ ครูสชอฟ ได้กล่าวในที่ประชุมพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซีย ครั้งที่ ๒๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบายของพรรคนั้น มีสาระสำคัญดังนี้.-

(๑) นโยบายที่ได้เสนอในการประชุมครั้งที่ ๒๐ ยังเป็นหลักการในการดำเนินการนโยบายต่างประเทศของรัสเซีย

(๒) โจมทีบุคคลชั้นนำของรัสเซียที่เป็นปฏิกริยาต่อพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซีย คือพวกที่สนับสนุนสตาลิน เช่น โมโลตอฟ วาลา ซึ่งเป็นการ กระทบพรรคคอมมิวนิสต์จีน โดบตรง

(๓) ครูสชอฟได้กล่าวโจมตีสตาลินว่าเป็นพรรคที่กำลังใช้ลัทธิเชิคุช บุคคลและไม่ยอมรับมือกับขบวนการ คอมมิวนิสต์สากล

๑๔ ตุลาคม ๑๙๖๑ ครูสชอฟได้เสนอโปรแกรมใหม่ของพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีสาระสำคัญว่า ๒

(๑) การสร้างสรร คอมมิวนิสต์ จะต้องให้การศึกษแก่ประชาชน เรื่อง Internationalism และเน้นว่า ลัทธิชาตินิยมเป็นอุปสรรคอย่างใหญ่หลวงในการ ชักชวนการบรรลุถึงซึ่งลัทธิคอมมิวนิสต์

(๒) ขบวนการ national liberation, socialist revolution and people's democratic revolution - จะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด เพื่อเป็นกำลังอกลาง ลัทธินาซุน

(๓) ขนชั้นกรรมาชีพจะต้องต่อสู้กับพวก revisionism, dogmatism และ sectarian ซึ่งเป็นศัตรูของพรรค คอมมิวนิสต์

๕. Dallin, Diversity in International Communism, Columbia Press, U.S.A., 1963, pp. 4-32
๖. Ibid. pp. 33-45

(๔) พรรคคอมมิวนิสต์จะต้องเป็นอิสระแก่กัน และการดำเนินนโยบายให้เป็นไปตามเงื่อนไขพิเศษภายในประเทศของตน โดยคำนึงถึง *international duty*.

(๕) พรรคคอมมิวนิสต์เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงไปสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์โดยทางรัฐสภานั้น เป็นสิ่งที่ทำได้

(๖) การอยู่ร่วมกันโดยสันติ ซึ่งหมายถึงการหลีกเลี่ยงสงครามที่จะใช้เพื่อระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศนั้น จะใช้วิธีการเจรจา หรือเสมอภาค การเข้าใจซึ่งกันและกัน เข้าใจในผลประโยชน์ระหว่างกัน ไม่แทรกแซงกิจการภายใน เคารพต่อเหตุผลในการแก้ปัญหาของตนเองในประเทศของตน เคารพในอธิปไตย ความสมบูรณ์แห่งดินแดน ส่งเสริมการร่วมมือทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม

๑๙ ตุลาคม ๑๙๖๑ จูเอินโล นายกรัฐมนตรีจีน ได้แถลงในที่ประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ครั้งที่ ๒๒ นี้ว่า

(๑) จีนคอมมิวนิสต์สนับสนุนขบวนการ *national liberation* และต่อต้านนโยบายการรุกรานของสหรัฐ

(๒) จีนคอมมิวนิสต์เห็นด้วยกับนโยบายอยู่ร่วมกันโดยสันติกับประเทศที่มีระบบสังคมไม่เหมือนกันโดยหลักของปัญญาศึลา

(๓) การขัดแย้งระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์ จะต้องแก้ไขด้วยความอดทน ด้วยหลักของความเสมอภาค การโจมตีกันอย่างเปิดเผยนั้น ไม่สามารถจะทำได้ร่วมกันได้

(๔) บุกโกสลาเวียเป็นพวกแก้ไข พยายามที่จะทำลายขบวนการของคอมมิวนิสต์

ตุลาคม ๑๙๖๑ จูเอินโล เดินทางกลับปักกิ่ง ทั้ง ๆ ที่การประชุมยังไม่สิ้นสุด และก่อนที่จูเอินโลจะเดินทางกลับ ไค่หน่าหรือไปแสดงการวิพากษ์ของสตาลิน

๑๐ พฤศจิกายน ๑๙๖๑ วูยูชาง (Wu yu chang) สมาชิกในคณะกรรมการกลางของพรรคคอมมิวนิสต์จีน และรองประธานสมาคมมิตรภาพจีน-รัสเซีย ได้กล่าวในที่ชุมนุมชนที่ปักกิ่งว่า ความสำเร็จในการปฏิวัติของรัสเซีย เป็นความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ สหรัฐเป็นบูกอกวนสันติภาพ ซึ่งมีประเทศบูโกสลาเวียเป็นเครื่องมือของจักรวรรดินิยม และโจมตีประเทศบูโกสลาเวียว่าเป็นพวก *Modern Revisionism*

๑ ธันวาคม ๑๙๖๑ หนังสือพิมพ์เหิงเหมิงเหอะเป่า ได้ลงบทบรรณาธิการ ซึ่งเขียนโดยคณะกรรมการ กลางพรรคคอมมิวนิสต์จีนโดยอ้างถึงแถลงการณ์มอสโก ๑๙๕๗ และแถลงการณ์ ๑๙๖๐ เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันโดยสันติว่า ข้อเท็จจริงของ เหตุการณ์ไม่ได้เป็นอย่างนั้น เช่นสหรัฐฯ ได้ทำลายการเจรจาการลดอาวุธ และได้ เตรียมการทำสงคราม ซึ่งบทความนี้ได้สรุปได้ว่า แถลงการณ์ต่าง ๆ นั้น เป็นไปไม่ได้ พร้อมทั้งโจมตีบูโกสลาเวีว่า เป็นพวกแก๊ซลัทธิ

๒ ธันวาคม ๑๙๖๑ หนังสือพิมพ์ปราพคา ได้ลงบทความในหัวข้อเรื่องว่า The XXII CPSU Congress and the development of world Socialist system

มีสาระสำคัญว่า ได้เข้าถึงโปรแกรมใหม่ของพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียที่ได้ออกเมื่อ การประชุมพรรคคอมมิวนิสต์เซียครั้งที่ ๒๒ รวมทั้งเข้าถึงความสำคัญของการอยู่ร่วมกัน โดยสันติ และตั้งโจมตีอัลบาเนียด้วย

๑๓ มกราคม ๑๙๖๒ หนังสือพิมพ์ปราพคา ได้ลงบทความเรื่อง "Peaceful coexistence is the major question of our time" บทความนี้โจมตีพวก dogmatist และ reformist ซึ่งหมายถึงจีนคอมมิวนิสต์ ตั้งยังได้เน้นถึงนโยบาย การอยู่ร่วมกันโดยสันติ

กุมภาพันธ์ - เมษายน ๑๙๖๒ การโจมตีระหว่างจีนคอมมิวนิสต์และรัสเซียได้ สดุดาว่าลดลงบ้าง เพราะพรรคคอมมิวนิสต์หลายประเทศได้พยายามชักนำให้จีนคอมมิวนิสต์ - รัสเซียเปิดการประชุมกัน เพื่อขจัดปัญหาการขัดแย้ง กล่าวคือ ในระหว่าง เดือนมีนาคม ๑๙๖๒ พรรคคอมมิวนิสต์ ๕ ประเทศที่เรียกตัวเองว่าเป็น "กลาง" ซึ่ง ประกอบด้วยพรรคกรรมกรแห่งเวียดนาม พรรคคอมมิวนิสต์แห่งอินโดนีเซีย พรรคคอมมิวนิสต์แห่งนิวซีแลนด์ และพรรคคอมมิวนิสต์แห่งสวีเดน ซึ่งหัวหน้าพรรคเหล่านี้ได้ แยกแยกเป็นฝ่ายที่สนับสนุนสหภาพโซเวียต และทั้งแอนติสหภาพโซเวียต และพรรคคอมมิวนิสต์แห่งอังกฤษ ได้เสนอให้มีการเจรจาระหว่างจีนคอมมิวนิสต์ กับรัสเซีย เพื่อระงับการขัดแย้งนั้นเสีย ซึ่งทางฝ่ายจีนคอมมิวนิสต์เห็นด้วย

ในวันที่ ๘ เมษายน ๑๙๖๒ จีนคอมมิวนิสต์ได้จดหมายถึงรัฐเซียฉบับหนึ่ง เพื่อแก้ไขการขัดแย้งนี้ โดยเสนอให้มีการประชุมระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์จีน-รัฐเซีย และให้จัดการเตรียมการประชุมขึ้นก่อน และในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๑๙๖๒ รัฐเซียได้ตอบจดหมายของจีนคอมมิวนิสต์ และเห็นควยที่จะให้มีการประชุมปฏิบัติการโจมตีกันทางหนังสือพิมพ์

จีนคอมมิวนิสต์ - รัฐเซียมันจะไปประชุมกัน เพื่อแก้ไขขัดแย้งทั้งหลาย เหตุการณ์ทางคาบชายนแดนระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับอื่น เคียก็ได้เกิดความตึงเครียดขึ้น กล่าวคือในระหว่างเดือนตุลาคม จีนคอมมิวนิสต์ได้เกิดการพิพาทเรื่องพรมแดนกับอื่น เคีย อีก รัฐเซียนอกจากจะปรณามจีนคอมมิวนิสต์แล้ว ยังช่วยเหลือทางทหารให้แก่อื่น เคีย อีกควย เช่นการขายเครื่องบินมิก ๒๑ ให้อื่น เคีย และตั้งการให้ความช่วยเหลือในการสร้างเครื่องบินให้อื่น เคีย

๒๐ ตุลาคม ๑๙๖๒ จีนคอมมิวนิสต์ได้เปิดฉากโจมตีอื่น เคียเป็นการใหญ่ รัฐเซียได้แสดงความไม่พอใจอย่างยิ่ง โกซัน (นายกรัฐมนตรีโซเวียตปัจจุบัน) ซึ่งขณะนั้น เป็นรองประธานสภาเปรสซีเคียมได้แถลงว่า ประชาชนชาวรัฐเซียไม่เพียงแคจะแสดงความไม่พอใจเท่านั้น ยังเห็นว่ากรณีพิพาทเรื่องดินแดนนี้ พวกจักรวรรดินิยมเท่านั้นที่เป็นฝ่ายได้เปรียบ

๒๓ ตุลาคม ๑๙๖๒ สหรัฐฯ ได้ประกาศปิดล้อมคิวบา ในกรณีที่รัฐเซียนำเอาอาวุธจรวดไปติดตั้งที่คิวบา พร้อมทั้งบังคับให้รัฐเซียถอนจรวดจากที่นั้น เหตุการณ์ในขณะนั้นคับขันมาก และมีท่าทางที่จะเกิดสงครามโลกเอาดีเคียว แต่อย่างไรก็ตามรัฐเซียได้ยอมถอนขอกองสหรัฐฯ ยอมถอนจรวดจากคิวบาเพื่อหลีกเลี่ยงสงครามและเพื่อสันติภาพของโลก จีนคอมมิวนิสต์จึงขัดแย้งกับรัฐเซียด้วยเรื่องสงครามและสันติภาพอยู่แล้วได้โจมตีรัฐเซียทันที ว่ารัฐเซียไม่ควรล่าถอยควร จะสู้กับจักรวรรดินิยมอเมริกา พร้อมกับนั้น จีนคอมมิวนิสต์ยังสนับสนุนคิวบาในกรณีที่คาสโตรได้แถลงในที่วิว่า คิวบาไม่กลัวสงครามนิวเคลียร์ คิวบาจะไม่ยอมให้สหประชาชาติหรืออิครก็ตาม เขามาตรวจสอบดินแดนในคิวบา

การสนับสนุนคิวบาของจีนคอมมิวนิสต์ เป็นการท้าทายสหภาพโซเวียตเป็นการปรณามวารัฐเซียที่ชลาด

๔ พงศจิกายน ๑๙๖๒ โทซึบิโน ได้แถลงว่า เหตุการณ์ในคิวบาเป็นการ
อ่อนขอของทั้งสองฝ่าย เป็นการอ่อนขอต่อความจริงและสันติภาพ ซึ่งเป็นการกระทำ
ที่อ้อมชอมต่อกันด้วยปัญญา

๕ พงศจิกายน ๑๙๖๒ หนังสือพิมพ์เหินหมิงเยอะเป่า ได้ลงบทความว่า
การสละอธิปไตยในคิวบานั้น เป็นการทาทหายการประณามที่นูนนิก ในปี ๑๙๓๘

๗ พงศจิกายน ๑๙๖๒ เอกอัครราชทูตจีนคอมมิวนิสต์ประจำมอสโคว์ได้
กล่าวแถลง ณ สถานเอกอัครราชทูตว่า ผู้ที่ขู่มันในลัทธิมาร์กซ - เลนินจะต้องเข้าใจ
การรุกรานของกลุ่มจักรวรรดินิยม และจะใช้มาตรการอย่างไรในการดำเนินการต่อต้าน
ปัญหาในหลักการก็มีอยู่ว่า เราอ่อนขอและสละ หรือว่าเราจะรักษาสีทธิเอาไว ปัญหา
เหล่านี้ักปฏิวัติควรมีอุดมการณ์ของตนโดยไมยอมให้สิ่งหนึ่งสิ่งใด เข้ามามีอิทธิพล

๑๖ พงศจิกายน ๑๙๖๒ วิทญมอสโคว์ในรายการภาษาจีนได้ออกอากาศ
ในบทความว่า ถ้าไม่ใช้การอยู่ร่วมกันโดยสันติ ก็ต้องอยู่ด้วยสงครามนิวเคลียร์ใน
บทความที่ออกอากาศนี้ รัสเซียได้ยกเอากรณีคิวบาขึ้นมาอ้างว่า รัสเซียได้ใช้ปัญญา
หลีกเลี่ยงสงคราม เพราะรัสเซียตระหนักในหน้าที่ที่จะรับผิดชอบต่อสันติภาพของมนุษยชาติ
และตั้งกล่าวไว้ว่าความนโยบายแข็งกร้าวของวอชิงตันทำให้หอบูเหมือเราและที่เราใช้นโยบาย
สันติเป็นการบอมแพกแก่ผู้รุกรานนั้น เป็นเรื่องที่น่าขัน

๑๘ พงศจิกายน ๑๙๖๒ นิตยสาร หงนี้ ได้ลงบทความแสดงความเห็นว่า
ครูสซอพโคได้ดำเนินการผิดพลาดต่ออุดมการณ์ของลัทธิมาร์กซ - เลนิน ไม่ควรจะใช้
เหตุการณ์เฉพาะหน้าเปลี่ยนแปลงอำนาจการปฏิวัติ โดยละทิ้งลัทธิมาร์กซ - เลนิน
และหนังสือพิมพ์เหินหมิงเยอะเป่า ได้ลงบทความสรรเสริญโอกาสโทรว่า เป็นบุรุษที่ไม่
ยอมอ่อนขอต่อจักรวรรดินิยม และตั้งกล่าววว่าครูสซอพโคเป็นบุชัชชววงการปฏิวัติในคิวบา

ความสัมพันธ์ระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซีย ตั้งแต่ปี ๑๙๕๖ - ๑๙๖๒ ไม่มี
แนวโน้มไปทางที่จะคืนดีกันใดเลย ตรงข้ามเหตุการณ์ต่างได้ทำให้การขัดแย้งระหว่าง
จีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซียได้ขยายตัวออกไปมากขึ้น โดยเฉพาะวิกฤตการณ์ในกรณีคิวบา
เป็นการแสดงถึงจุดสุดขอกของการแตกแยก และเป็นการแสดงว่า การอ้อมชอมระหว่าง
จีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซียเป็นไปไต่ยากในขณะนั้น

ความพยายามที่จะนำไปสู่ผลประ โยชน์ร่วมกันใหม่

จากการที่ไค่กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของการแตกนบกร ระหว่างจีนคอมมิวนิสต์ กับรัสเซียขางตมมานี้ ทำให้เราทราบว่า การขัดแย้งนั้น ไค่ทวีความรุนแรงออกไปทุกที

ในระหว่างเดือนธันวาคม ๑๙๖๒ พรรคคอมมิวนิสต์นิวซีแลนด์ ซึ่งเป็นพรรคที่สนับสนุนจีนคอมมิวนิสต์ที่สุด กับพรรคคอมมิวนิสต์อื่น เกือบซึ่งสนับสนุนรัสเซียอย่างปานกลาง ต่างไค่เปิดการประชุมพรรคของกันขึ้น ปรากฏว่าพวกกลุ่มน้อยที่ฝักใฝ่จีนคอมมิวนิสต์และรัสเซีย ไทสร่างความหนักใจให้แกพรรคดังกล่าวนี้เป็นอย่างดี

ในวันที่ ๑๔ มกราคม ๑๙๖๓ พรรคคอมมิวนิสต์อังกฤษ ที่สนับสนุนรัสเซียอย่างปานกลางไค่เสนอให้มีการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ทั่วโลก เพื่อยุติการขัดแย้งอย่างเปิดเผยระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์ทั้งหลาย ในการนี้ พรรคคอมมิวนิสต์สวีเดนไค่สนับสนุน และในเวลาเดียวกัน คาสโตรผู้นำคิวบา ไค่เสนอให้ยุติการขัดแย้งเกี่ยวกับขบวนการคอมมิวนิสต์สากลเสียที

๑๓ มกราคม ๑๙๖๓ ไค่มีการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์เยอรมันตะวันออก ครุสชอฟไค่เสนอให้มีการยุติการโต้เถียงปัญหาการขัดแย้งอย่างเปิดเผยเสียทีระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์ทั้งหลาย ผู้นำของจีนคอมมิวนิสต์ หู ซิง ฉวน (Wu Hsin Chuan) ไค่ตอบสนองขอเรียกร้องของครุสชอฟ และทิ้งใค่พูดถึงข้อเสนอของจีนคอมมิวนิสต์เมื่อเดือนเมษายนที่แล้ว

ในวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๑๙๖๓ รัสเซียได้มีจดหมายถึงพรรคคอมมิวนิสต์จีน ขอให้ยุติการโต้แย้งในทางอุดมการณ์ โดยให้มีการเจรจาระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์จีนและรัสเซีย จีนคอมมิวนิสต์ไค่ตอบจดหมายของรัสเซียในวันที่ ๕ มีนาคม ๑๙๖๓ โดยโจมตี รัสเซียว่า เป็นผู้ทำให้เกิดการโต้แย้งอย่างเปิดเผย ทั้งเสนอวาระการประชุม และยืนยันว่าความคิดเห็นของกันเป็นฝ่ายถูกต้อง และว่า เขาเขคงจะไม่เดินทางไปยังกุ่มมยั้งรัสเซีย ตามที่เคยไค่บอกเอาไว้ แต่ขอให้ครุสชอฟเดินทางไปยังปักกิ่ง หรือจะส่งผู้แทนรัสเซียมายังปักกิ่ง หรือจะไค่ผู้แทนจีนแดงเดินทางไปยังมอสโกก็ได้

วันที่ ๓๐ มีนาคม ๑๙๖๓ รัสเซียได้มีจดหมายถึงจีนคอมมิวนิสต์อีก ได้เสนอ ปัญหาที่จะเจรจากันมีดังนี้

- (๑) ปัญหาเกี่ยวกับการ ไปสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์โดยสันติวิธี
- (๒) ปัญหาเกี่ยวกับสงครามและสันติภาพ
- (๓) ปัญหาเกี่ยวกับการ ต่อต้านจักรวรรดินิยม
- (๔) ปัญหาเกี่ยวกับการ ชัดแย้งของขบวนการ คอมมิวนิสต์สากล
- (๕) ปัญหาเกี่ยวกับ National liberation

จีนคอมมิวนิสต์ ได้ตอบจดหมายดังกล่าวของรัสเซียเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๑๙๖๓ เป็นจดหมายที่ยืดยาว ซึ่งได้เสนอข้อแก้ไข ๒๕ ประการ ที่เกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่าง จีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซีย และทั้งสองเสนอให้ร่วมกันประชุมจัดปัญหาการขัดแย้งนี้ ในเดือน กรกฎาคม ๑๙๖๓ ณ มอสโก

ในวันที่ ๕ กรกฎาคม ๑๙๖๓ ผู้นำของฝ่ายจีนคอมมิวนิสต์และฝ่ายรัสเซีย ได้ร่วมประชุมปัญหาการขัดแย้งกัน ณ มอสโก และในการประชุมครั้งนี้ ไม่ได้ประสบความสำเร็จอย่างไร

ในระหว่างนั้นมีเหตุการณ์หลายอย่างเกิดขึ้น กล่าวคือเจ้าหน้าที่สถานทูตจีนคอมมิวนิสต์ได้พิมพ์จดหมายที่เสนอข้อแก้ไข ๒๕ ประการ ออกแจกจ่ายไปตามสถานทูตต่าง ๆ ในกรุงมอสโก การกระทำของเจ้าหน้าที่สถานทูตของจีนคอมมิวนิสต์ดังกล่าวนี้ ทางฝ่ายรัสเซียไม่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งถึงกับขับไล่เจ้าหน้าที่สถานทูตจีนผู้นั้นออกจากรัสเซีย ในฐานะเป็นบุคคลที่ไม่พึงปรารถนา แต่จีนคอมมิวนิสต์ได้ให้การต้อนรับบุคคลผู้นั้นอย่างเอิกเกริกในกรุงปักกิ่ง ขณะที่การประชุมเพื่อจัดปัญหาการขัดแย้งกำลังดำเนินอยู่

และในระหว่างนั้นเอง การเจรจาลดอาวุธเพื่อหาทางทำสนธิสัญญาห้ามการ ทาลองนิวเคลียร์ก็ได้กำลังเจรจากันอยู่ระหว่างยูเครนรัสเซีย อังกฤษและสหรัฐอเมริกา ณ มอสโก และสนธิสัญญาห้ามการ ทาลองนิวเคลียร์บางส่วนก็ได้ลงนามกันที่มอสโก เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ในปีนั้น

จากนั้น การโจมตีกันอย่างรุนแรงทางวิทยุและหนังสือพิมพ์ก็ได้เริ่มต้นขึ้นอีก หลังจากที่ได้สงบไปชั่วขณะหนึ่ง

๔. H.E. Griffith, The Sino-Soviet Rift, George Allen and Unwin, London, 1964, pp. 241-258
 ๕. Ibid. pp. 259-283

เมื่อเหตุการณ์เป็นมาเช่นนี้ ทางที่จะเห็นจีนคอมมิวนิสต์และรัสเซียก็ขึ้น
 นั้นก็เหมือนจะหมดไป เพราะในวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๑๙๖๓ รัสเซียได้แจกจดหมาย
 เปิดผนึก ถึงบรรดาสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ทั้งหลาย ซึ่งเป็นจดหมายชี้แจงถึงความ
 ลมเหลวในการเจรจาเพื่อขจัดปัญหาความขัดแย้ง โดยกล่าวถึงความไม่ร่วมมือของ
 จีนคอมมิวนิสต์ และกล่าวโจมตีจีนคอมมิวนิสต์ที่ทำการแจกจดหมายลงวันที่ ๑๔

พฤษภาคม ณ กรุงมอสโก และตั้งกล่าวโจมตีการตอบรับอย่างอบอุ่นที่จีนคอมมิวนิสต์
 ให้แก่เจ้าหน้าที่สถานทูตที่ถูกขับออกจากมอสโกว่าเป็นการกระทำที่ไม่เป็นมิตร และจดหมาย
 เวียดนามยังกล่าวหาว่า จีนคอมมิวนิสต์ได้แสดงความไม่เป็นมิตรต่อรัสเซียโดยเริ่มต้นด้วยการ
 ลงบทความ "เลนิน จงเจริญ" ในหนังสือพิมพ์หนึ่งฉบับในปี ๑๙๖๐

ในจดหมายเวียดนามฉบับนั้น รัสเซียยังได้อธิบายถึงจีนแดงที่พยายามที่จะเป็นศัตรู
 ของสันติภาพ และไม่ยอมปฏิบัติตามคำแถลงการณ์ ปี ๑๙๕๙ และปี ๑๙๖๐ ซึ่งเป็นการแสดงความ
 ความไม่ซื่อและไม่เชื่อต่อประชาชนสังคมนิยม และตั้งปรณามว่าจีนคอมมิวนิสต์ได้แสดงความ
 ความกระหายสงครามซึ่งได้กล่าววาระเปิดปรมาณูเป็นสื่อกระดาศ นอกจากนั้นจดหมาย
 เวียดนามยังโจมตีจีนแดงว่ากำลังใช้ลัทธิเชิดชูบุคคล

ในวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๑๙๖๓ คณะทูตแทนจีนคอมมิวนิสต์และรัสเซียได้มาร่วม
 การประชุมเพื่อขจัดปัญหาการขัดแย้งได้ออกแถลงการณ์ออกมาว่า ที่ประชุมขอให้อุบัติการ
 ประชุมไว้เพียงเท่านี้ก่อน และจะได้มีการประชุมกันใหม่อีก และในวันเก็บวกันนั้น
 หนังสือพิมพ์เหินหมิงเยอะเป่า ได้ลงพิมพ์จดหมายทั้งหมดของรัสเซียที่มีถึงจีนแดง และ
 ตั้งปรณามรัสเซียอย่างรุนแรงด้วย

เราจะเห็นว่า ในระหว่างที่มีการเจรจาเพื่อระงับการขัดแย้งกันระหว่างยูแชน
 ทั้งสองฝ่ายทั้งจีนคอมมิวนิสต์และรัสเซียก็ยังโจมตีซึ่งกันและกันอย่างรุนแรง ซึ่งทำให้เชื่อ
 ได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซียจะดำเนินไปอย่างราบรื่นเห็นจะเป็นไป
 ได้ยาก

ในวันที่ ๒๕ กรกฎาคม รัสเซียได้ลงนามในสนธิสัญญาห้ามทดลองนิวเคลียร์
 บางส่วนกับอังกฤษและสหรัฐอเมริกา รัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ได้ออกแถลงการณ์ในวันที่ ๓๑

๑๐. Ibid. pp.289-325

กรกฎาคม ๑๑ ไม่เห็นด้วยกับสนธิสัญญาฉบับนั้น เพราะภาคีทั้งสามต้องการที่จะรักษาผลประโยชน์ของตนเอง ทั้งยังต้องการ เป็นประเทศผูกขาดในการสร้างอาวุธนิวเคลียร์จีนคอมมิวนิสต์ได้เล่นอว

- (๑) ควร จะทำลายอาวุธนิวเคลียร์ให้หมดไปจากโลก
- (๒) เพื่อจะให้บรรลุถึงผลในข้อ ๑ ควร จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้
  - ก. ทำลายฐานทัพจรวดในต่างประเทศ
  - ข. ถอนฐานทัพต่าง ๆ ที่อยู่บนดินแดนต่างประเทศ
  - ค. จะตั้งเขตปลอดนิวเคลียร์ขึ้น
  - ง. ไม่สั่งหรือส่งอาวุธนิวเคลียร์ เข้าประเทศหรือออกไปยังต่างประเทศ
  - จ. ยุติการทดลองอาวุธนิวเคลียร์ทุกชนิด
- (๓) ให้ประชุมประมุขรัฐบาลทั้งหลายในการที่จะให้บรรลุถึงการห้าม

ทดลองนิวเคลียร์ทั้งหมด

และในวันที่ ๓ สิงหาคม ๑๙๖๓ รัสเซียได้ตอบแถลงการณ์ของจีนคอมมิวนิสต์เกี่ยวกับการลงนามห้ามทดลองอาวุธนิวเคลียร์บางส่วนว่า จีนคอมมิวนิสต์ไม่พยายามที่จะเข้าใจกับความจริงของโลกปัจจุบัน และว่าการ ห้ามทดลองอาวุธนิวเคลียร์บางส่วนเป็นก้าวแรกที่จะนำไปสู่การห้ามทดลองทั้งหมด

ในวันที่ ๑๕ สิงหาคม จีนคอมมิวนิสต์ได้มีแถลงการณ์ตอบโต้รัสเซียเกี่ยวกับการทดลองนิวเคลียร์อีก และครั้งนี้เป็นข้อความที่รุนแรงมาก ต่อมาในวันที่ ๒๑ สิงหาคม รัสเซียได้มีแถลงการณ์ตอบ และ ๑ กันยายน จีนคอมมิวนิสต์ได้ตอบโต้รัสเซียอีก

ความขัดแย้งที่โศกสวามาขางตนเอง เราจะเห็นว่า เป็นความขัดแย้งที่ลงเอบกันไต่ยาก เพราะปัญหาการขัดแย้งนั้น เกิดจากขัณมูลฐานอันสืบเนื่องจากผลประโยชน์ของชาติที่ไต่เขานาเกี่ยวของ และผลประโยชน์ของชาวกระหวางจีนคอมมิวนิสต์และรัสเซียนั้นแตกต่างกันที่โศกสวามาแล้วในบหน้า

อย่างไรก็ตาม พรรคคอมมิวนิสต์บางประเทศก็ไต่พยายามที่จะให้จีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซียคืนดีกันให้ไต่อีก พรรคคอมมิวนิสต์อังกฤษไต่เสนอเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๑๙๖๓ ว่า

๑๑. Ibid. pp. 326-329

ควรจะให้มีการพบปะระหว่างผู้แทนจีนคอมมิวนิสต์และรัสเซีย เพื่อจะได้ยุติการขัดแย้งกัน และในเงื่อนไขเดียวกันนั้น พรรคคอมมิวนิสต์อินโดนีเซีย ก็ได้เสนอให้มีการยุติการขัดแย้งกันนี้เสีย และในเงื่อนไขคุณ พรรคคอมมิวนิสต์นิวซีแลนด์และนอร์เวย์ก็ได้เสนอในทำนองเดียวกัน

ในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๑๙๖๓ รัสเซียได้ขอร้องให้ยุติการโต้แย้งกันเสียที และกล่าวว่า เวลาจะเป็นเครื่องตัดสินว่าใครผิดใครถูก

แต่ในระหว่างวันที่ ๒ - ๑๘ พฤศจิกายน ๑๙๖๓ จีนคอมมิวนิสต์ได้ลงบทความโต้ตอบจดหมายเปิดผนึกของรัสเซียที่ได้ออกเวียนไปยังสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ทั้งหลายในหัวข้อเรื่องว่า "แนวทางที่ต่างกันปัญหาที่ต่างกันสงครามและสันติภาพ" ในกรณีนี้ จีนคอมมิวนิสต์ได้อ้างว่า เลนินและสตาลินเป็นฝ่ายถูก และครุสชอฟเท่านั้นที่ได้ดำเนินการผิดพลาดและว่าครุสชอฟเป็นพวกแก๊ง เป็นผู้สร้างอันตรายใหม่ให้แก่สันติภาพ

เหตุการณ์ในระหว่างนี้ แม้ว่าจะมีความพยายามที่จะทำความเข้าใจกันระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์จีนกับรัสเซีย แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ หรือทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซียดีขึ้นประการใด

สถานการณ์ในปี ๑๙๖๔ - ๑๙๖๕

จากการที่ได้กล่าวถึงความขัดแย้งระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซียตั้งแต่ปี ๑๙๕๖ เป็นต้นมา เราก็พอจะมองเห็นว่า การขัดแย้งกันทั้งหลายนี้ จะไม่เกิดขึ้นถ้าผลประโยชน์ของจีนคอมมิวนิสต์และรัสเซียไม่ขัดแย้งกัน

เหตุการณ์ที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมด เราจะเห็นว่าท่าทีของฝ่ายรัสเซียเอื้อมละอาคอกการโต้เถียงนี้เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเราจะเห็นได้จากจดหมายของรัสเซีย ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๑๙๖๓ ถึงจีนคอมมิวนิสต์ มีสาระสำคัญว่า เมื่อเร็วๆ นี้ หนังสือพิมพ์จีนคอมมิวนิสต์ได้ลงเอกสารเกี่ยวกับลัทธิมาร์กซ - เลนิน ซึ่งได้อธิบายถึงปัญหาของขบวนการคอมมิวนิสต์สากล อันเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งกันอย่างไม่สิ้นสุด ซึ่งเอกสารเหล่านั้นได้แสดงถึงความแตกต่างในการตีความและความเข้าใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ ความเข้าใจและ

ที่ความแตกต่างกันนี้เอง เป็นเหตุทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสังคมนิยมถูก
กระทบกระเทือนขึ้น และตั้งยิ่งกระทบกระเทือนถึงความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนของ
ประเทศสังคมนิยมควบ ทำให้พลังต่อต้านจักรวรรดินิยมอ่อนลง ความสัมพันธ์อันดีปกติ
ระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซียนั้น ได้ทำให้โลกสังคมนิยมแตกแยกกันขึ้น และเป็น
ประโยชน์ต่อศัตรูเท่านั้น

จุดหมายนั้นยังกล่าวต่อไปว่า ความร่วมมือระหว่างกันในด้านเศรษฐกิจ
ระหว่างประเทศเป็นความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
สังคมนิยมกับคอมมิวนิสต์ ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการอยู่ร่วมกันโดยสันติ

ในตอนท้ายของจดหมาย รัสเซียได้ขอร้องให้จีนคอมมิวนิสต์ยุติการโต้แย้งกัน
อย่างเปิดเผยเสียที โดยพยายามที่จะหาทางเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อเสริมความ
มั่นคงและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพรรคคอมมิวนิสต์ รัสเซียได้เสนอว่า การยุติ
ความขัดแย้งนั้นไม่ใช่เป็นการเสนอให้มีการยุติโดยทั่วไป แต่ขอให้ดำเนินไปตามแบบที่
แสดงการณ์ในปี ๑๙๖๐ ร่วมมือปรึกษาหารือกัน เจรจากัน แลกเปลี่ยนจุดหมายซึ่งกันและกัน
และตั้งเสนอให้มีการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ทั่วโลกขึ้น เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียว
กันระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์ทั้งหลาย และทั้งกล่าวว่ารัสเซียได้ดำเนินไปตามอุดมการณ์
ของคอมมิวนิสต์

ในวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๑๙๖๔ หนังสือพิมพ์เหิงเหมิงเยอะเป่าได้ลงบทความ
ในทำนองปฏิเสธขอเสนอของรัสเซียตามที่โลกกล่าวมาแล้วในจดหมายที่ลงวันที่ ๒๕
พฤศจิกายน ๑๙๖๓

ในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๑๙๖๔ พรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียได้มีจดหมายเวียน
ถึงพรรคคอมมิวนิสต์อื่น ๆ โจมตีจีนคอมมิวนิสต์ว่าไม่เข้าใจสถานการณ์ของโลก
ทำลายขบวนการของคอมมิวนิสต์สากล เป็นอยู่ทำลายสันติภาพ

จีนคอมมิวนิสต์ได้ทราบข่าวการกระทำของรัสเซียเช่นนี้ ได้แสดงความไม่พอใจ
เป็นอย่างยิ่ง และในวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๑๙๖๔ แทนที่จีนแดงจะตอบจดหมายของรัสเซีย

ฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๑๙๖๓ จีนคอมมิวนิสต์กลับกล่าวว่า ได้ทราบว่ามีเมื่อเร็ว ๆ นี้ พรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียได้มีหนังสือเสียบถึงพรรคคอมมิวนิสต์อื่น ๆ ในทำนองโจมตีจีนคอมมิวนิสต์และจกหมายฉบับนี้ถือเป็นความลับ และจีนคอมมิวนิสต์ยังได้กล่าวว่า ไรซ์ชอว์ หรือ สวีตส์ ส่งสำเนาของจกหมายนั้นมาให้ตน เพื่อประกอบการศึกษาลักษณะฉบับ

รัสเซียได้ตอบจกหมายจีนคอมมิวนิสต์ฉบับวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๑๙๖๔ อย่างรวดเร็ว กล่าวคือได้ตอบวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ โดยกล่าวว่าโจมตีจีนคอมมิวนิสต์ว่า จีนคอมมิวนิสต์ได้ปฏิเสธการโต้แย้งทางอุดมการณ์ ปฏิเสธการตอบจกหมายที่ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๑๙๖๓ และในจกหมายนั้น รัสเซียได้ปฏิเสธที่จะให้จกหมายเวียนในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๑๙๖๔ โดยกล่าวว่า จีนคอมมิวนิสต์ใช้สิทธิอะไรที่ของการจกหมายนั้น และว่า จีนคอมมิวนิสต์ได้แสดงอำนาจยิ่งใหญ่แทนที่จะเป็นการขอร้อง

ในระหว่างที่มีการตอบโต้กันทางจกหมายระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซีย นั้น คณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียได้ประชุมกัน ณ กรุงมอสโก นายชูสโลฟ รองเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ในขณะนั้น ได้กล่าวรายงานต่อสภาเปรซีเคียม มีสาระสำคัญว่า จีนคอมมิวนิสต์ได้กระทำความเสียหายให้แก่ขบวนการคอมมิวนิสต์สากลหลายประการ คือ ^{๑๓}

(๑) ความสำเร็จทั้งหลายของประเทศสังคมนิยมจะก้าวไปไกลกว่านี้ ถ้าหากไม่เกิดปัญหายุ่งยากจากพรรคคอมมิวนิสต์จีน เขากล่าวว่า จีนคอมมิวนิสต์ได้สูทรทางยุทธวิธีบางอย่างของขบวนการคอมมิวนิสต์สากล จนในที่สุดคัดค้านแนวทั่วไปของขบวนการของคอมมิวนิสต์โลกควยแนวพิเศษของตนเอง คือได้แปรสภาพและแถลงการณ์ในปี ๑๙๕๗ กับ ๑๙๖๐

(๒) ชูสโลฟ ได้กล่าวว่าจีนคอมมิวนิสต์ได้เปลี่ยนหลักการในการต่อสู้ระหว่างลัทธิสังคมนิยมกับลัทธิทุน จากการศึกษาของชนชั้นทั่วโลกมาเป็นการต่อสู้แบบสงครามปลดปล่อย (War of liberation) สงครามปฏิวัติ ซึ่งเท่ากับเป็นการดูหมิ่นชนชั้นกรรมาชีพทั่วโลก ชูสโลฟยังกล่าวว่า การที่จะได้ชัยชนะในการแข่งขันทางเศรษฐกิจนั้น บรรดาประเทศสังคมนิยมทั้งหลายจะต้องขยายความสัมพันธภาพทางการ เมืองตลอดจน

๑๓. เอกสารโฆษณาของสำนักแถลงข่าวโซเวียต ประจำประเทศไทย (ดระคาชโร เนียว)

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมความร่วมมือทางวัฒนธรรม วิชาการ และทางเทคนิค ระหว่างประเทศ

(๓) ชูสล็อต โคกลาว โจมคีจิ้น คอมมิวนิสต์ว่า ไม่ยอมรับหลักการอยู่ร่วมกันโดยสันติตามหลักการของเลนิน สถานะการณ์ของโลกปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับกันในบรรดาพรรคคอมมิวนิสต์ทั้งหลายว่ายอมให้มีความเป็นไปได้ในการผ่านจากลัทธิ นายทุน ไปสู่ลัทธิสังคมนิยมทั้งโดยทางสันติวิธีและทางไม่สันติวิธี และสงครามเป็นสิ่ง ที่หลีกเลี่ยงได้ แต่จีนคอมมิวนิสต์ได้คัดค้านหลักการนี้

(๔) ชูสล็อตกล่าววว่า ความสัมพันธ์ระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซียนั้น ใคมีสนธิสัญญาใหม่ ๆ มากมาย และรัสเซียได้ปฏิบัติตามพันธะของสนธิสัญญาบางครั้งบางคราว แต่รัสเซียก็ต้องแสดงความเสียใจอย่างยิ่งว่า ตั้งแต่ปี ๑๙๕๕ เป็นต้นมา จีนคอมมิวนิสต์ได้ดำเนินการบ่อนทำลายมิตรภาพอันดีระหว่างจีน - รัสเซีย โดยปฏิบัติงานของคอมมิวนิสต์ไม่ประสานกับรัสเซียเท่านั้น บังรวมถึงประเทศสังคมนิยมอื่น ๆ ด้วย

(๕) ชูสล็อตโคโจมคีคอมมิวนิสต์ว่า การปฏิเสธโปรแกรมของรัสเซียที่ เสนอในปี ๑๙๖๐ นั้น เป็นการทำลายลัทธิคอมมิวนิสต์ ผู้นำจีนคอมมิวนิสต์หาโคโจ เคารวะถึงกรรมวิธีที่แท้จริงที่กำลังปฏิบัติอยู่ในประเทศสังคมนิยมทั้งหลายไม่ แต่จีนคอมมิวนิสต์กลับ นำเอาคำพูดที่เอามาจากตัวบทของงานนิพนธ์คลาสสิกฝ่าย มาร์กซ - เลนิน มาเล่น พลิกแพลง ควบการแปลความหมายไปอย่างฉกฉลาก

(๖) ผู้นำจีนคอมมิวนิสต์โคโจ เป็นตัวบอยทำลายความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์ทั้งหลาย ทุกวันนี้ นโยบายและการกระทำของผู้นำจีน เป็นอันตราย สำคัญต่อความสัมพันธ์ของขบวนการคอมมิวนิสต์โลก ปฏิกริชาของจีนคอมมิวนิสต์นี้ เรา จะเห็นได้จากบทความในหนังสือพิมพ์ เหียนหมินเยอะเป่า และนิตยสาร หงฉี เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๑๙๖๔ ได้คัดค้านขอเสนอโปรแกรมของพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซีย และ ขบวนการของคอมมิวนิสต์โลกทั้งหมด ปัจจุบันนี้ผู้นำของจีนคอมมิวนิสต์โคโจปฏิบัติตนอย่าง ไม่แบแสต่อวินัยของคอมมิวนิสต์สากล และประพฤตินั้นเป็นอนาธิปไตย

(๗) จีนคอมมิวนิสต์กำลังดำเนินการใช้ลัทธิบูชาบุคคล เพราะเป็นเหตุที่จะ นำไปใช้ในรูปการเผด็จการ คือใช้อำนาจอย่างฉิบ ๗ โดยการใช้สำหรับปราบ

ศักรมา เถียงงานกับบุคคลของพร ร คคอมมิวนิสต์และสังคมนิยม และลัทธิ เชิดชูบุคคลนี้
จะเป็นผลเสียหายอย่างร้ายแรงคอมมิวนิสต์ รรมสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์

(๔) พร ร คคอมมิวนิสต์ สหประชาชาติ จะดำเนิน ไปตามหลักการ ของมาร์กซ -
เลนินอย่างเคร่งครัดและจะพยายามสมาน ความสามัคคี ระหว่างพร ร คคอมมิวนิสต์ทั้งหลาย
แม้ว่าจะมีจีนคอมมิวนิสต์ขงทำลายอยู่ก็ตาม

ภายหลังที่ดูสโลฟร างงานต่อคณะกรรมการ กลางของพร ร คคอมมิวนิสต์ สหประชาชาติ
แล้ว ที่ประชุม ไคอองแถลงการณ์ฉบับหนึ่ง เป็นมติที่ปร ธานจีนคอมมิวนิสต์ และเป็น
ครั้งแรกของประวัติสังคมนิยม ที่พร ร คคอมมิวนิสต์ประเทศหนึ่งไคลงมติปร ธานการ
กระทำของพร ร คคอมมิวนิสต์อีกประเทศหนึ่ง ซึ่งมีสาระสำคัญว่า จีนคอมมิวนิสต์ไม่
พยายามที่จะทำให้ความขัดแย้งกันในระหว่างพร ร คคน อุตลง ไป ไม่ยอมให้ ความร่วมมือ
กับรัสเซียที่พยายามที่จะยับยั้งความขัดแย้งทั้งหลายในหลาย การกระทำของจีนคอมมิวนิสต์
ถึงกล่าวไคทำความเสียหายอย่างใหญ่หลวงให้แก่ปร ราชอาณาจักรสังคมนิยมและขบวนการ
คอมมิวนิสต์และชนชั้นคนงานของโลกทั้งหลาย คณะกรรมการกลางพร ร คคอมมิวนิสต์ สหประชาชาติ
รับทราบด้วยความเสียใจว่า ผู้นำของพร ร คคอมมิวนิสต์จีนหาไคตอบสนองใน ความพยายาม
ที่จะยับยั้งการขัดแย้งนี้ไม่ อีกทั้งไม่ยอมคอบคอบหมายของพร ร คคอมมิวนิสต์ สหประชาชาติ แต่
ตรงกันข้ามพร ร คคอมมิวนิสต์จีนกลับเร่ง ร วมต่อสู้ เป็นปฏิปักษ์ต่อแนวทั่ว ไปของขบวนการ
คอมมิวนิสต์ที่ปร ธาน ปี ๑๙๕๓ และปี ๑๙๖๐ ตามที่ไคกำหนดไว้

นอกจากนี้ มติฉบับนี้ยังกล่าวต่อไปว่า หลักการณ์ใหม่ที่ไครวบรวมไว้ ความพยายาม
ของบรรดาพร ร คคอมมิวนิสต์ทั้งหลายในการปร ธานปี ๑๙๕๓ และ ๑๙๖๐ คอบการปร ษยทุก
หลักการของมาร์กซ - เลนิน เขากับสภาพการณ์ปัจจุบัน ในเรื่องบทบาทของสังคมนิยมโลก
ในเรื่องวิถีทางการ ไปสู่สังคมนิยม ในเรื่องความเป็นไปไคในการปิดเป่าสงคราม ในเรื่อง
การอยู่ร่วมกันโดยสันติของรัฐที่มีระบบสังคมนิยมต่างกันในเรื่องความจำเป็นที่จะต้องต่อสู้กับ
อุดมการณ์และการปฏิบัติของลัทธิเชิดชูบุคคล ในเรื่องรูปแบบต่าง ๆ ของการไปสู่ลัทธิ
สังคมนิยมในรัฐนายทุนที่เจริญ และในประเทศที่สลักตน เป็นไทจากลัทธิอาณานิคมก็ สิ่ง
เหล่านี้ไคถูกผู้นำของจีนคอมมิวนิสต์นำไปใช้อย่างบิด เบือนไคโดยไคปร ภาศแนวทางของตน
เองขึ้นมา

มตินั้นย่ำว่า ผู้นำจีนคอมมิวนิสต์ได้ดำเนินตามแนวทางของตน ในการทำให้ ความสัมพันธ์ ระหว่างรัสเซียและจีนเสื่อมทรามลง เป็นผู้นอนทำลายมิตรภาพระหว่าง ประชาชนโซเวียตกับประชาชนจีน

ในตอนสุดท้ายของมติได้กล่าวไว้ว่า ที่ประชุมขององค์ของคณะกรรมการกลาง พรรคคอมมิวนิสต์สหภาพโซเวียตขอแสดงความเชื่อมั่นว่า ขบวนการคอมมิวนิสต์โลกจะ ชามพันความลำบากทั้งหลายที่มีอยู่ไปได้ และชุมนุมกันอย่างแน่นแฟ้นยิ่งขึ้นรอบ ๆ ธงชัย ของมาร์กซ แองเกิล เลนิน และบรรลุลูกความสำเร็จใหม่ ๆ ในการต่อสู้เพื่อหลักการร มอันยิ่งใหญ่ของชนชั้นแรงงาน เพื่อหลักการของสันติภาพและความมั่นคงของปร ะชาชาติ ทั้งมวล เพื่อชัยชนะของคอมมิวนิสต์

จากมติของคณะกรรมการกลางของพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซีย นั้น เราจะมองเห็น ว่า รัสเซียยืนยั้นในนโยบายอยู่ร่วมกันโดยสันติต่อไป โดยไม่หวั่นต่อการแตกแยก ระหว่าง จีนคอมมิวนิสต์ว่าจะร้ายแรงเพียงใดก็ตาม

ในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๖๔ จีนคอมมิวนิสต์ได้ตอบจดหมายของรัสเซียว่า ๑๕ รัสเซียทำที่จะเจรจาเพื่อยุติการขัดแย้งกันนั้น ได้ดำเนินการโจมตีจีนคอมมิวนิสต์เบื้องหลัง และดำเนินนโยบายอยู่รวมในการต่อต้านจีนคอมมิวนิสต์ การกระทำของรัสเซียซึ่งกล่าว เป็นการแสดงสองหน้าอย่างชัดชัด และการที่จีนคอมมิวนิสต์ยังไม่ตอบจดหมายของรัสเซีย ฉบับลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๑๙๖๓ นั้น เพราะจะต้องพิจารณาหลายแง่หลายมุม ทั้งนี้ เพราะรัสเซียได้กล่าวหาจีนคอมมิวนิสต์มากมาย รัสเซียขาดความอดทนในการ คอย จดหมายตอบจากจีนคอมมิวนิสต์

และในวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๑๙๖๔ จีนคอมมิวนิสต์ได้ตอบจดหมายของรัสเซีย ฉบับที่ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๑๙๖๓ จีนคอมมิวนิสต์ได้กล่าวถึงปัญหาการขัดแย้งกันต่าง ๆ โดยเริ่มด้วยปัญหาคานพรมแดน ปัญหาความช่วยเหลือ ปัญหาผู้เชียวชาญ ปัญหาการค้า และปัญหาการขัดแย้งกันในคานอุตสาหกรรม

เกี่ยวกับปัญหาการขัดแย้งนั้น จีนคอมมิวนิสต์ได้เสนอการแก้ไข ๔ ประการ โดยให้รัสเซียตอบคำถามทั้ง ๔ มา

๑๕. American Consulate General, Current Background, No. 733
Hongkong, May 13, 1964

๑๖. กุญแจคนวก ๑๖

(๑) เพื่อให้ยุติการโต้แย้งอย่างเปิดเผยและยุติการขัดแย้งระหว่าง
จีนคอมมิวนิสต์และรัสเซีย และพรรคคอมมิวนิสต์อื่น ๆ มีความจำเป็นที่จะต้องมีการ
ประชุมกันระหว่างประเทศคู่กรณี หรือหลายประเทศก็ได้ เพื่อหาทางตกลงอย่างยุติธรรม
และความตกลงร่วมกัน

(๒) จีนสนับสนุนให้มีการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ทั่วโลก

(๓) จีนคอมมิวนิสต์เสนอให้มีการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ทั่วโลก

ในวันที่ ๑๐ - ๒๕ ตุลาคม ๑๙๖๔

(๔) ในการเตรียมงานประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ทั่วโลกนั้น จีนคอมมิวนิสต์
เสนอว่าการประชุมระหว่างจีนคอมมิวนิสต์ - รัสเซียควรประกอบด้วยพรรคคอมมิวนิสต์
๑๗ ประเทศ คือ อัลบาเนีย บัลแกเรีย จีน คิวบา เชโกสโลวาเกีย เยอรมันตะวันออก
ฮังการี เกาหลี มองโกเลีย โปแลนด์ รุเมเนีย สหภาพโซเวียต เวียดนามเหนือ
อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น อิตาลี ฝรั่งเศส

ในวันที่ ๗ มีนาคม รัสเซียได้ตอบจดหมายของจีนคอมมิวนิสต์ สำคัญ
นอกจากจะโจมตีจีนแดงแล้ว รัสเซียได้เสนอว่า

(๑) ใหญ่แทนของจีนคอมมิวนิสต์รัสเซียประชุมกัน ณ ปักกิ่ง ในเดือน
พฤษภาคม ๑๙๖๔

(๒) การเตรียมการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ทั่วโลกจะเชิญพรรคคอมมิวนิสต์
๒๖ ประเทศและจะเริ่มประชุมกันในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ๑๙๖๔

(๓) การประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ทั่วโลกจะประชุมกันในฤดูใบไม้ผลิของปีนี้
จีนคอมมิวนิสต์ได้ตอบจดหมายฉบับลงวันที่ ๗ มีนาคม ๑๙๖๔ ของรัสเซียเมื่อวันที่
๗ พฤษภาคม ๑๙๖๔ มีสาระสำคัญว่า รัสเซียได้ดำเนินการ อย่างผิดพลาดในหลักการที่เกี่ยว
กันนโยบายต่างประเทศ ดำเนินการระเมิดต่อประกาศและแถลงการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์
ทั้งหลาย ในปี ๑๙๕๗ และ ๑๙๖๐ โดยการเสนอนโยบายการอยู่ร่วมกันโดยสันติ และทั้ง
ดำเนินเป็นปฏิปักษ์ต่อจีนคอมมิวนิสต์ นอกจากนี้ จีนคอมมิวนิสต์ยังว่าการประชุมพรรค

๑๓. American Consulate General, opcit.

คอมมิวนิสต์เพื่อ ระงับการพิพาทกันของรัสเซียกับพวก เร่ว เกิน ไปที่จะตกลงกันได้ และตั้งปัญหาถามรัสเซียว่า ถ้าไม่รัสเซียต้องการ ประชุมพวก เร่ว เช่นนี้ เพื่อจุดประสงค์ ใด ในจดหมายฉบับนี้ จีนคอมมิวนิสต์ยังได้ขอ รัสเซียเขียนส่งสำเนาจดหมายเวียน ที่ลงในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์มาให้จีนคอมมิวนิสต์อีก ซึ่งเป็นจดหมายที่โจมตีจีนคอมมิวนิสต์ รัสเซียเขียนปฏิเสธ จีนคอมมิวนิสต์ก็จะขอ รัสเซียไปจนถึง ๑๐,๐๐๐ ปี

๑๒ พฤษภาคม ๑๙๖๔ หนังสือพิมพ์ปราฟดา โดลงบทความในหัวข้อจีนคอมมิวนิสต์ ผู้แตกแยก โดยโจมตีจีนคอมมิวนิสต์ว่าเป็น "มาร์กซ์แบบจีน" (Sinofied Marxism)

วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๑๙๖๔ รัสเซียได้ตอบจดหมายของจีนคอมมิวนิสต์ฉบับลง วันที่ ๓ พฤษภาคม มีใจความว่า การที่จีนคอมมิวนิสต์ต้องการให้มีการประชุมระหว่าง จีน - รัสเซีย เลื่อนไปนั้น เป็นการชี้แจงที่ไม่ดี เหตุผลที่ว่าการประชุมอย่างรวดเร็วนั้น ไม่สามารถจะทำได้ การขัดแย้งระหว่างกันก็เกิดขึ้นได้ แต่รัสเซียไม่สามารถที่จะรับว่าการ ประชุม เพื่อขจัดปัญหาการขัดแย้งนั้น เลื่อนออกไป

นอกจากนี้ รัสเซียยังกล่าวว่า จีนคอมมิวนิสต์พยายามที่จะปิดบังการกระทำ ของคนที่แตกออกไปจากแนวทางสำคัญของขบวนการคอมมิวนิสต์สากล ภายใต้เครื่องหมาย ของการปฏิวัติ และการต่อสู้ของจักรวรรดินิยม ภายใต้เครื่องหมายของความศักดิ์สิทธิ์ของลัทธิ คอมมิวนิสต์ ความจริงสิ่งเหล่านี้เป็นการกระทำที่ปลอม เป็นการทำลายความสามัคคีของ พรรคคอมมิวนิสต์ในปัจจุบัน

พรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียได้กล่าวในคอนสตาบิลของจดหมายนั้นว่า พรรค คอมมิวนิสต์รัสเซียได้ปักมั่นอยู่ในหลักการของเลนิน และดำเนินการตามมติของที่ประชุม พรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียครั้งที่ ๒๐ และ ๒๒ รวมทั้งการปฏิบัติตามแนวทางของแถลงการณ์ และประกาศในปี ๑๙๕๗ และ ๑๙๖๐

ในวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๑๙๖๔ สำนักแถลงข่าวรัสเซียได้ลงบทความของ สำนักข่าวโนวอสตี ในหัวข้อเรื่อง "ปักกิ่งวางแผนทำลายรากฐานของประชาคมสังคมนิยม"^{๑๕} โดยกล่าวว่า จีนคอมมิวนิสต์พยายามที่จะเผยแพร่ "ทฤษฎีของประเทศสังคมนิยม" ออก เป็นสามแบบ โดยแบบที่หนึ่ง คือประเทศที่กำลังก้าวไปสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์ในจังหวะเร่ง

๑๔. เอกสารโฆษณา สำนักแถลงข่าวโซเวียต ฉบับที่ ๑๔๐/ ๑๙๕๗, มิถุนายน ๑๙๖๔

๑๕. เอกสารโฆษณา สำนักแถลงข่าวโซเวียต ฉบับที่ ๑๐/๕๕๗, มิถุนายน ๑๙๖๔

แบบที่สอง คือประเทศที่ย่ำเท้าอยู่ในขั้นสังคมนิยมและอิมพีจกับผลที่ได้รับแล้ว และแบบที่สาม คือประเทศที่หันหลังกลับจากสังคมนิยมไปสู่การฟื้นฟูลัทธิทุนนิยมใหม่ กล่าวคือ จีนอยู่ในแบบที่หนึ่ง ส่วนรัสเซียอยู่ในแบบที่สอง และประเทศยูโกสลาเวียอยู่ในแบบที่สาม

ในปลายเดือนกรกฎาคม ๑๙๖๔ รัสเซียได้มีจดหมายถึงบรรดาประเทศคอมมิวนิสต์ ๒๖ ประเทศ ในมาวมประชุมร่าง ณ มอสโคว์ ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม เพื่อจะจัดให้เป็นแถลงการณ์ที่จะมีการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ทั่วโลกในกลางปี ๑๙๖๕ และกล่าวว่า ถ้าจีนคอมมิวนิสต์ปฏิเสธการรวมการประชุม จีนคอมมิวนิสต์จะต้องรับผิดชอบต่อการแตกแยกของขบวนการของคอมมิวนิสต์

คำตอบที่มาจากพรรคคอมมิวนิสต์ต่าง ๆ มีเพียงครั้งเดียวเท่านั้น จีนคอมมิวนิสต์ได้ตอบรัสเซียไปเมื่อปลายเดือนสิงหาคม ปฏิเสธในการร่วมการประชุม และปฏิเสธที่จะร่วมการประชุมใด ๆ ทั้งสิ้น พร้อมทั้งกล่าวว่าประวัติศาสตร์จะจารึกไว้ว่าในเดือนธันวาคมนั้นจะเป็นการแตกแยกที่สุดของขบวนการคอมมิวนิสต์สากล

เราจะเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซียในระหว่างเวลาเท่าที่โลกกล่าวมาแล้ว จะเห็นการขัดแย้งทางอุดมการณ์ของจีนคอมมิวนิสต์ - รัสเซีย ได้ทวีความรุนแรงขึ้นทุกที ซึ่งเป็นผลมาจากผลประโยชน์ของชาตินั้นเอง ถ้าจีนคอมมิวนิสต์เป็นประเทศที่เจริญแล้ว และมีไต้หวันอยู่ในอาณาเขตเป็นสมาชิกในยูนิอัน จีนคอมมิวนิสต์คงจะไม่ต้องการสงคราม เพราะอุดมการณ์ที่ว่าขัดแย้งกันทั้งที่กล่าวแล้วนั้น ทั้งจีนคอมมิวนิสต์และรัสเซีย ต่างมีอุดมการณ์สูงส่งที่จะบรรลุซึ่ง Utopia ที่ขัดแย้งกันนั้นเป็นเพียงวิธีการเท่านั้น ไม่มีทางที่จะประสานกันได้เลย เพราะท่าทีของแต่ละฝ่ายเต็มไปด้วยความแข็งกร้าว ไม่มีใครยอมอ่อนข้อให้ใคร จีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซียก็ต่างกำหนดนโยบายไปตามลัทธิโดยต่างฝ่ายต่างอ้างวาทศิลป์เป็นฝ่ายถูก ความขัดแย้งทั้งหลายนี้จะไม่รุนแรงสักเพียงใดเลย ถาผลประโยชน์ของจีนคอมมิวนิสต์และรัสเซียร่วมกัน แต่จีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซียก็ยังไม่ได้เพราะผลประโยชน์ชั้นมูลฐานระหว่างจีนคอมมิวนิสต์-รัสเซียได้ขัดแย้งกันมาแล้ว ถึงที่โลกกล่าวมาแล้วในเบื้องต้น

ต่อมาในเดือนตุลาคม ๑๙๖๔ ครุสชอฟได้สิ้นอำนาจลง โดยเหตุผลของการ
 ภัยฉิบหาย แต่ความจริงแล้ว การหมดอำนาจของครุสชอฟสืบเนื่องมาจากแผนการทาง
 เศรษฐกิจภายในประเทศที่ล้มเหลวทางหาก ในระหว่างที่ครุสชอฟได้อำนาจในรัสเซีย
 ในระยะสิบกว่าปีนั้น ได้ทำให้รัสเซียเปลี่ยนแปลงอย่างขนานใหญ่ ประการแรกคือการ
 เปลี่ยนนโยบายต่างประเทศ ประการที่สองคือการดำเนินการนโยบายปฏิรูปก่อสร้าง
 ประการที่สามคือการผ่อนคลายความตึงเครียดกับประเทศบริวาร

การสิ้นอำนาจของครุสชอฟ เป็นสิ่งที่คาดหมายกันว่าจะเกิดผลดีต่อความสัมพันธ์
 ระหว่างจีนคอมมิวนิสต์ - รัสเซีย ถ้าหากการขัดแย้งนั้น เกิดจากการไม่ถูกต้องระหว่าง
 ครุสชอฟและเมาเซตง แต่ขอเท็จจริงหาได้เป็นเช่นนั้นไม่ เพราะมูลฐานของการขัดแย้ง
 เป็นเรื่องของผลประโยชน์ เพราะฉะนั้น การสิ้นอำนาจของครุสชอฟมิได้หมายความว่า
 การเปลี่ยนแปลงในสมัยครุสชอฟจะตองสิ้นไป เช่นเดียวกับครุสชอฟด้วย แต่ก็เป็นความหวัง
 ในขณะนั้นที่หวังว่าการขัดแย้งระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซียคงจะดีกว่าเดิม ความคิด
 ของฝ่ายจีนคอมมิวนิสต์ที่จะคืนดีกับรัสเซียเช่นนี้ มิได้ปรากฏออกมาแต่อย่างไร แต่ได้มีบทความ
 หนึ่งภายในหัวข้อเรื่อง "ทำไมครุสชอฟจึงสิ้นอำนาจ" และบทความนี้ได้ลงในนิตยสาร
 หุ่นนี้ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน บทความนั้นได้กล่าวว่า ในชองระยะ ๑๐ ปี เกียรติภูมิ
 ของประเทศรัสเซียที่สร้างควมการนำของเลนิน สตาลิน ภายใต้การกระทำของครุสชอฟ
 ทำให้ประเทศรัสเซียไม่เคยมีบุคคลใดยุคใดเลยเทียบเท่าคน บทความนี้ได้ชี้ให้เห็นว่า ครุสชอฟได้
 ดำเนินการผิดพลาด ๑๒ ประการดังต่อไปนี้

(๑) ความการใช้นโยบายโจมตีลัทธิบูชาบุคคล ได้โจมตีสตาลิน ผู้นำของ
 พรรคคอมมิวนิสต์โซเวียตและผู้นำของประชาชนชาวยูเรเชีย การปฏิรูปก่อสร้าง สตาลิน เป็นการ
 ปฏิรูปก่อสร้างลัทธิมาร์กซ์และเลนิน

(๒) ครุสชอฟได้ละเมิดต่อพรรคการเมืองและแถลงการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์
 ปี ๑๙๕๙ และ ปี ๑๙๖๐ โดยร่วมมือกับสหรัฐ และในกรณีคิวบา ครุสชอฟได้ยอมให้
 สหรัฐหนุนเกียรติของรัสเซียอย่างไม่เคยมีมาก่อน เล่มนี้ตั้งแต่การปฏิวัติสำเร็จในเดือน
 ตุลาคม ๑๙๑๘

(๓) ครุสซอพไฟโตกร ะทำการร่วมมือ อักกับสหรัฐในการ ป้องกันไม่ให้
จีนคอมมิวนิสต์ผลิตอาวุธนิวเคลียร์ ด้วยการ ลงนามในสนธิสัญญาห้ามทดลองนิวเคลียร์
บางส่วนกับสหรัฐ อังกฤษ การกระทำของครุสซอพไฟโตกล่าว เป็นการ ขยายผลประโยชน์
ของประชาชนรัสเซีย และประชาชนในค่ายสังคมนิยมและประชาชนที่รักสันติภาพทั้งหลาย

(๔) ด้วยวิธีการการ เปลี่ยนแปลงอย่างสันติไปสู่ลัทธิคอมมิวนิสต์ ครุสซอพ
ไฟโตพยายาม เป็นอุปสรรคขัดขวางขบวนการ ของการปฏิวัติของประชาชนที่อยู่ในประเทศ
นายทุน

(๕) ภายใต้อิทธิพลของการ อยู่ร่วมกันโดยสันติ ครุสซอพไฟโตพยายาม
ขัดขวางและเป็นปฏิปักษ์ต่อขบวนการต่อสู้ เพื่อเสรีภาพของชาติ : ด้วยการร่วมมือกับ
สหรัฐ เช่นในการ โหมแค้นของรัสเซียลงคะแนน เสียงสนับสนุนส่งกำลัง ไปคองโก

(๖) ครุสซอพไฟโต เพียงแต่จะ เป็นการ ละเมิดต่อคำแถลงการณ์ในปี ๑๙๖๐
ในมติที่ว่า ประเทศบูโกสลาเวียกำลังกลับไปสู่ระบบนายทุน ครุสซอพไฟโตเอาใจใส่ต่อ
เรื่องนี้ กลับเข้ากับทีโควา เป็นพวกที่มีความคิดหรืออุดมการณ์เหมือนกัน

(๗) เป็นความผิดอย่างร้ายแรงที่โคปร ะนามอัลบาเนีย และคัดความ
สัมพันธ์ทางการ ทูตกับประเทศนั้น

(๘) ครุสซอพไฟโตจงเกลียดจงชังต่อพรรคคอมมิวนิสต์จีน อันสืบเนื่อง
มาจากพรรคคอมมิวนิสต์จีนได้ขัดขวางการค้าเป็นการต่าง ๆ ของครุสซอพไฟโต ซึ่ง
เป็นเหตุให้ความสัมพันธ์ ระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซียเสื่อมทรามลง

(๙) ครุสซอพไฟโตละเมิดหลักการปฏิบัติ ระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์
ด้วยการ แทรกแซงภายในของประเทศอื่นในนามช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ

(๑๐) ครุสซอพไฟโตนอกจากจะละเมิดหลักความเสมอภาคในการปฏิบัติ ระหว่าง
พรรคคอมมิวนิสต์แล้ว ยังทำคนเป็นพรรคที่บึ้งใหญ่ ด้วยการพยายามอย่างบิด ๆ ในการ
ที่จะให้มีการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ ๒๖ ประเทศขึ้น และให้การ เตรียมการประชุม
มีขึ้นในระหว่างวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๑๙๖๔

(๑๑) ครุสซอพไฟโต เพียงแต่ละเมิดต่อหลักการปฏิบัติคือกันด้วยความ
เสมอภาค ยังพยายามที่จะดำเนินการปิดบังและเป็นปฏิปักษ์ต่อหลักการนี้

(๑๒) ครุสซอพพ์พยายามที่จะทำให้ประเทศรัสเซียซึ่ง เป็นประเทศสังคมนิยม ประเทศแรกในโลกที่วางควบหยาคแห่งของเลนินและสตาลิน กลับไปสู่ลัทธิราชาชนบทรบความนี้ อาจจะเป็นปฏิกิริยาของจีนคอมมิวนิสต์ที่จะแสดงท่าทีออกมา ใ้หน้าใหม่ของรัสเซียเห็นความผิดพลาดของครุสซอพพ์ โดยหวังว่ารัสเซียคงจะกลับมา ใ้ชนโยบายเดิม แต่หน้าใหม่ของรัสเซีย นายเบเรสเนฟ เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซีย สมใหม่ ไ้กล่าวในที่ประชุมพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียในเคื่อนพฤศจิกายนนั้นว่า รัสเซียยัง เห็นว่าการอยู่ร่วมกันโดยสันติยังเป็นความจำเป็น และสนธิสัญญาห้ามทดลองนิวเคลียร์ บางส่วนนั้นยังเป็นสิ่งสำคัญ

โกชชีน นายกรัฐมนตรีรัสเซียปัจจุบัน ได้แถลงนโยบาย ณ สภาเปรซีเคียม เมื่อเดือนมกราคมปี (๑๙๖๕) โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับโครงการของรัฐ ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของรัสเซีย แต่ในคอนสฤททาบ โกชชีนได้กล่าวนโยบายต่างประเทศ ของรัสเซียว่า ในกานนโยบายต่างประเทศของรัสเซียคือปร ะกันให้มีความสันติอยู่เพื่อ การก่อสร้างสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ และการป้องกันมิให้เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๓ ขึ้น เป็นจุดหมายปลายทางของนโยบายต่างประเทศรัสเซียและ การผ่อนคลายความตึงเครียด ระหว่างชาติ เป็นนโยบายของการปฏิบัติตามหลักการอยู่ร่วมกันโดยสันติระหว่างประเทศ ที่มีระบบทางสังคมนิยมต่างกัน นโยบายสันติภาพของเลนิน ตามที่รัฐบาลโซเวียตกำหนดอยู่บน ใ้โดยนการทดสอบอย่างยากลำบากยากเย็นมาแล้วมากกว่าครึ่งหนึ่ง แม้ว่าจักรวรรดินิยมจะ ใ้ใช้เล่ห์เหลี่ยมประการใดก็ตาม ความคิดการอยู่ร่วมกันโดยสันติยังคงฝังในจิตใจของประชาชน และการปฏิบัติของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอื่น ๆ ขึ้นนี้ ได้ทำให้สามารถบรรลุถึงความ ผ่อนคลายในความตึงเครียดระหว่างประเทศโดยบาง การตกลงกันในเรื่องการห้ามทดลอง นิวเคลียร์บางส่วน และการลดอาวุธนั้น เป็นการปฏิบัติการเพื่อบรรลุถึงซึ่งการผ่อนคลาย ความตึงเครียด และนอกจากนี้ โกชชีน ยังกล่าวว่า รัสเซียจะตั้งงบประมาณทางทหาร เพื่อจะผ่อนคลายความตึงเครียดของโลก และ การที่ผู้นำฝ่ายตะวันตกได้พูดถึงความ ปรารถนาในการผ่อนคลายความตึงเครียดระหว่างประเทศนั้น เป็นสิ่งที่รัสเซียจะรับไว้ พิจารณา

แถลงการณ์ของโกชี่เป็นข้อที่ประชุมสภาประชีเกียรติกล่าวข้างต้น เป็นสิ่งที่ทำให้เราเห็นว่า รัสเซียจะไม่เมล็ดบนนโยบายเดิมของตนตามที่ครูสซอพฟโกสร้างเอาไว้ เพราะสิ่งเหล่านี้ เป็นเรื่องของผลประโยชน์ของชาติของรัสเซียในขณะนี้ ไม่ใช่ระหว่างผู้นำของพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียด้วยกัน

ไมทองสงบสบเลยวว่า การขัดแย้งระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซียจะต้องขัดแย้งไปอีกนาน เพราะถอยแถลงของเบรสเนฟสกี หรือของโกชี่นั้นก็ เป็นการยืนยันว่า รัสเซียจะไม่กลับมาสู่สมัชชาสันตติ์อีก

เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน (๒๕๐๘) ปีนี้ จีนคอมมิวนิสต์ได้ลงบทความในนิตยสารโจมตีรัสเซียอีกครั้งหนึ่ง ครังนี้เป็นครั้งแรกที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้เสนอข้อคิดเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติทั่วไปของขบวนการคอมมิวนิสต์สากล และเป็นบทความชิ้นแรกที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้โจมตีผู้นำใหม่ของรัสเซีย บทความนี้มีหัวข้อเรื่องว่า "การดำเนินการต่อสู้คัดค้านลัทธิแกงของครูสซอพฟไปจนถึงที่สุด" ซึ่งเป็นความที่ยืดยาวมาก แค่อสรุปสาระสำคัญไต่กันนี้ บทความกล่าวว่า แนวทางทั่วไปในทางปฏิบัติของขบวนการคอมมิวนิสต์สากล ที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนเสนอนั้นเป็นการถูกต้อง และลัทธิแกงของครูสซอพฟกำลังจะเสื่อมลงไปทุกที บทความกล่าวต่อไปว่า ผู้นำของรัสเซีย เท้าที่โคบริหารประเทศมาแปลเคื่อนั้น ได้ดำเนินการตามรอยเท้าของครูสซอพฟ กล่าวคือ ได้ดำเนินการตามลัทธิคลั่งความเป็นใหญ่ของตนเอง และร่วมมือกับสหรัฐเพื่อครองโลก และประชาชนชาวจีนก็ต่อสู้เพื่อลัทธิแกงไปจนถึงในที่สุด

จากบทความดังกล่าวนี้ เราจะเห็นว่า การร่วมมือหรือปรองดองกันระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์จีนกับผู้นำใหม่ของรัสเซียเห็นจะเป็นไปไต่ยาก เพราะผลประโยชน์ของจีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซียขัดแย้งกันอย่างรุนแรง การที่จีนคอมมิวนิสต์ได้พยายามที่จะคัดค้านรัสเซียไม่ให้เข้าร่วมประชุมกลุ่มประเทศเอเซียอาฟริกาก็ หรือรัสเซียพยายามที่จะหาเสื่บงเข้าร่วมการประชุมดังกล่าวก็ สิ่งเหล่านี้ ล้วนเป็นผลประโยชน์ของชาติทั้งสิ้น